

Ігор Горинський

Готуємось
до
ДПА 2020

9
КЛАС

ІСТОРІЯ УКРАЇНИ

Підсумкові
контрольні
роботи

14
варіантів

Видавництво

™ «Підручники
і посібники»

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Представлені 14 варіантів завдань приблизно рівноцінні за складністю. Їх кількість для кожного класу визначають навчальні заклади. Підсумкову контрольну роботу проводять протягом 90 хвилин.

Рекомендована така система оцінювання знань учнів:

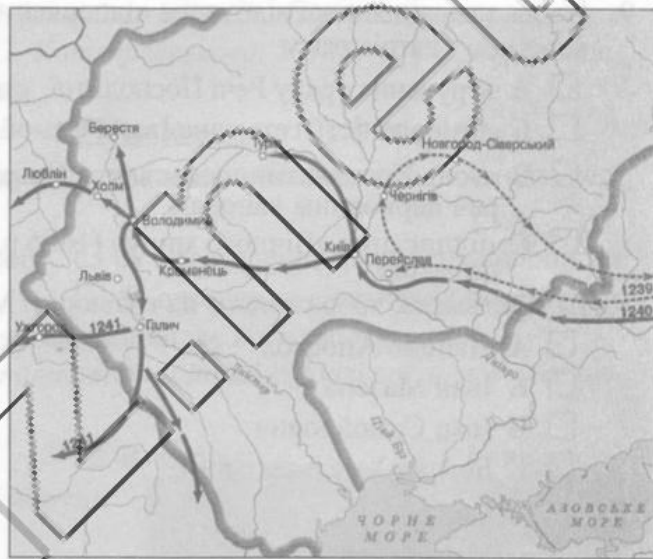
- за правильні відповіді на запитання 1–16 нараховується по 1 балу,
- за повну відповідь на запитання 17–18 — по 4 бали (за неповні відповіді — 1, 2 чи 3 бали),
- за повністю правильну відповідь на запитання 19–20 — 3 бали (якщо правильно встановлені перша й остання події — 2 бали, якщо або перша, або остання — 1 бал),
- за повністю правильну відповідь на запитання 21–22 — 3 бали (за неповні відповіді — 1 чи 2 бали).

Отже, учень може набрати максимально 36 балів, а тому оцінки слід ставити за співвідношенням 1 : 3, тобто, за набрані 1–3 бали — оцінка «один», 4–6 — «два», 7–9 — «три»..., 28–30 — «десять», 31–33 — «одинадцять», 34–36 — «двадцять».

ВАРІАНТ 1

- Сутність неолітичної революції
  - А перехід від відтворювального до привласнювального господарства
  - Б перехід від збиральництва до землеробства
  - В перехід від мисливства до скотарства
  - Г перехід від привласнювального до відтворювального господарства
- Князь, який був ініціатором скликання Любецького з'їзду
  - А Володимир Мономах
  - Б Мстислав Великий
  - В Олег Святославич
  - Г Святополк Ізяславич
- Пам'ятка давньоруської літератури, створена раніше від інших
  - А Остромирове євангеліє
  - Б «Повість минулих літ»
  - В «Повчання»
  - Г «Слово о полку Ігоревім»
- Кочовики, напрямки походів яких на південно-західні землі Русі зображено на карті стрілками
  - А монголи
  - Б печеніги
  - В половці
  - Г хозари

- Прочитайте уривок з праці історика Самуїла Грондського й укажіть назву соціального стану, про який у ньому йдеться.

«Ті з русинського народу, які... не хотіли тягти ярмо й терпіти владу місцевих панів, йшли в далекі краї, тоді ще не заселені, й здобували собі право на свободу, ... закладали нові поселення і, щоб відрізнитися від підданих, залежних від панів, стали називати себе...»

- А воеводи
  - Б козаки
  - В купці
  - Г міщани
- Прочитайте факти біографії історичного діяча й укажіть його.

«Роки життя — 1526–1608. Один з найвпливовіших політичних діячів того часу. Від 1559 р. був київським воеводою і володарем українського прикордоння. Видатний культурно-освітній діяч. Наприкінці XVI ст. — найбільший після короля землевласник Речі Посполитої. У 1586 р. вважався одним із можливих претендентів на престол. Захищав православну віру, опирався унії. Його діти перейшли в католицизм».

- А Дмитро Вишневецький
- Б Василь-Костянтин Острозький
- В Герасим Смотрицький
- Г Іван Федоров

7. Прочитайте уривок з «Опису України» Гійома Левассера де Боплана й укажіть поняття, про яке йдеться в наведеній цитаті.

«Оскільки пани мають необмежену владу не тільки над їхнім майном, а й над їхнім життям; ось якою великою є свобода польської шляхти (яка живе неначе в раю, а селяни — ніби перебувають у чистилищі)».

- А кріпацтво   Б панщина   В фільварок   Г шляхетство

8. Прочитайте уривок і вкажіть ім'я діяча, про якого йдеться в тексті.

«Сам Патріарх Єрусалимський із тисячею вершників виїжджав до нього назустріч із міста, і тутешній митрополит дав йому коло себе місце в санях з правого боку. Весь народ, вийшовши з міста, вся чернь вітали його. Академія вітала його промовами й вигуками, як Мойсея, спасителя й визволителя народу від польського рабства, вбачаючи в імені його добрий знак і називаючи його Богом даний».

- А Петро Дорошенко   Б Петро Могила
 В Іван Сірко   Г Богдан Хмельницький

9. Подія, внаслідок якої відбулося підпорядкування Української православної церкви Московському патріархату

- А втручання уряду Речі Посполитої, у володінні якої до 1686 р. перебував Київ
 Б домовленість гетьмана Івана Самойловича і московської царівни Софії
 В згода Константинопольського Патріарха під тиском турецького уряду всупереч церковним канонам
 Г підписання «Вічного миру» (1686 р.) між Московським царством і Річчю Посполитою

10. Ім'я гетьмана, зображеного на гравюрі І. Мигури «серед своїх добрих справ»

- А Данило Апостол
 Б Іван Мазепа
 В Іван Самойлович
 Г Богдан Хмельницький

11. Назва зображеного на фото храму

- А Георгіївська церква Видубицького монастиря
 Б Покровська церква в Києві
 В Покровський собор у Харкові
 Г Троїцька соборна церква в Новомосковську

12. Укажіть виділені на карті чорними цятками заклади, які в XIX ст. почали відігравати провідну роль у промисловості України

- А винокурні
- Б селітроварні
- В склоробні мануфактури
- Г цукроварні

13. Прочитайте уривок і вкажіть місто, про яке йдеться в тексті.

«В історії українського театрального мистецтва видатне місце посів театр, на чолі якого стояли Іван Котляревський та Михайло Щепкін. Він розпочав роботу в 1818 р., у репертуарі були п'єси перш за все І. Котляревського. У 1821 р. скрутне матеріальне становище привело до його закриття».

- А Київ
- Б Полтава
- В Харків
- Г Чернігів

14. Що в Наддніпрянській Україні гальмувало розвиток капіталістичних відносин на селі після скасування кріпосного права?

- А виплата селянами викупних платежів
- Б переселення іноземних колоністів
- В реорганізація селянських общин
- Г створення військових поселень

15. Прочитайте визначення й укажіть поняття, що відповідає його змісту.

«Найбільш активна й організована частина тієї чи іншої соціальної групи населення, яка виражає і захищає її інтереси».

- А актив
- Б осередок
- В партія
- Г ядро

16. Назва зображеної на фото архітектурної споруди

- А будинок з химерами в Києві
- Б Київський університет
- В Національна опера України
- Г театр опери і балету в Одесі

17. Установіть відповідність між періодом стародавньої історії України та змінами, які відбулися в цей період у житті суспільства.

1 бронзовий вік	А використання перших знарядь праці, зародження мистецтва і релігії
2 мезоліт	Б використання плуга, панування кочівників у степах України
3 неоліт	В винайдення водного транспорту, приручення перших тварин
4 палеоліт	Г витіснення каменю штучним матеріалом, приручення коня

	А	Б	В	Г	Д
1	☐	☐	☐	☐	☐
2	☐	☐	☐	☐	☐
3	☐	☐	☐	☐	☐
4	☐	☐	☐	☐	☐

- Д перехід до осілого способу життя, приручення більшості свійських тварин.

18. Установіть відповідність.

- 1 Михайло Грушевський
- 2 Агатангел Кримський
- 3 Микола Лисенко
- 4 Іван Франко

- А визначний філолог-сходознавець
- Б голова НТШ з 1897 р., історик
- В композитор, громадський діяч
- Г один з організаторів «Нової ери»
- Д письменник, засновник РУРП

	А	Б	В	Г	Д
1	☐	☐	☐	☐	☐
2	☐	☐	☐	☐	☐
3	☐	☐	☐	☐	☐
4	☐	☐	☐	☐	☐

19. Установіть послідовність правління князів.

- А Володимир Великий
- Б Володимир Мономах
- В Данило Галицький
- Г Ярослав Мудрий

	А	Б	В	Г
1	☐	☐	☐	☐
2	☐	☐	☐	☐
3	☐	☐	☐	☐
4	☐	☐	☐	☐

20. Установіть послідовність подій.

- А перша російська революція
- Б «справа Бейліса»
- В створення Революційної української партії
- Г створення Товариства українських поступовців

	А	Б	В	Г
1	☐	☐	☐	☐
2	☐	☐	☐	☐
3	☐	☐	☐	☐
4	☐	☐	☐	☐

21. Укажіть основні положення Гадяцького договору.

- 1 Велике князівство Руське включало території колишніх Волинського, Київського і Подільського воєводств
- 2 Велике князівство Руське входило до складу федеративної Речі Посполитої як самостійна держава, об'єднана з Польщею і Литвою лише спільно обраним королем
- 3 Велике князівство Руське мало власну судову та фінансову систему
- 4 виконавча влада зосереджувалася в руках руського князя, якого король призначав із середовища православної шляхти
- 5 найвища законодавча влада у Великому князівстві Руському належала козацькій старшині
- 6 обраний довічно і затверджений королем гетьман був головою виконавчої влади Великого князівства Руського
- 7 призначення королем Великого князя Руського — правителя України

22. Укажіть українські організації, створені під час революції 1848–1849 рр. у Галичині.

- 1 «Галицько-руська матиця»
- 2 Головна руська рада
- 3 Руський собор
- 4 Товариство греко-католицьких священників у Перемишлі
- 5 Собор руських учених
- 6 «Руська трійця»
- 7 Центральна рада народова

ВАРІАНТ 2

1. Як називали слов'ян у першій половині I тис. н. е.?
☐ А анти, венеди, сармати	☐ Б анти, сармати, склавини
☐ В венеди, склавини, анти	☐ Г сармати, венеди, склавини

2. На фото зображена
☐ А Вишгородська ікона Богородиці
☐ Б Дорогобузька ікона Богородиці
☐ В Луцька ікона Богородиці
☐ Г Холмська ікона Богородиці

3. Території, які приєднав до Галицько-Волинської держави князь Лев Данилович
☐ А частина Закарпаття з Мукачевим, Люблінська земля	☐ Б частина Литви, Ілшинська земля
☐ В частина Мазовії, Ятвязька земля	☐ Г частина Чехії, Богохівська земля

4. Укажіть назву української землі, окупованої Московським князівством на початку XVI ст., яку зображено на карті суцільною жирною лінією.

☐ А Київщина
☐ Б Полтавщина
☐ В Слобожанщина
☐ Г Чернігово-Сіверщина

5. Сутність поняття «філярок»
☐ А велике багатогалузеве господарство феодала, де сировину виробляли і переробляли, велося працею кріпаків
☐ Б господарство за межами населеного пункту, те саме, що й хутір
☐ В маєток дрібного шляхтича на Волині, звільнений від державних податків
☐ Г поселення, звільнене на певний час від податків і повинностей
6. Перша відома книга Святого Письма тогочасною книжною українською мовою, перекладена в 1556–1561 рр.
-		
--	--
☐ А Волинське Євангеліє	☐ Б Крехівський «Апостол»
☐ В Острозька Біблія	☐ Г Пересопницьке Євангеліє

7. Прочитайте уривок і вкажіть історичного діяча, якому належать ці слова, а також те, за яких обставин це було сказано.

«Виб'ю з людської неволі весь руський народ, а що перше я воював за шк... ривду свою, тепер буду воювати за нашу православну віру... За кордон на війну не піду, на турків

і татар шаблі не підніму, досить маю на Україні, на Поділлі й Волині, досить вигоди, достатку й пожитку в землі та князівстві своєму, по Львів, Холм і Галич. А ставши над Віслою, скажу дальшим ляхам: сидіть, мовчіть, ляхи! А будуть і за Віслою кричати, знайду я їх там напевно. Не залишиться мені нога жодного князя і шляхетки тут, на Україні; а схоже котрий з нами хліб їсти, хай буде послухний Запорізькому Війську».

- А Іван Богун у Берестечку, відповідаючи на пропозиції поляків здатися
  - Б Іван Виговський у Зборові під час переговорів з Річчю Посполитою і Кримським ханством
  - В Максим Кривоніс у Пилявцях, промовляючи перед польськими полоненими
  - Г Богдан Хмельницький у Переяславі, виступаючи перед польськими послами
8. Прочитайте рядки життєпису історичного діяча й укажіть його ім'я та прізвище.

«Народився близько 1570 р. в с. Кульчиці поблизу Самбора на Львівщині. Здобув початкову домашню освіту, а згодом навчався в Острозькій академії та Львівській братській школі. Наприкінці XVI ст. подався на Запоріжжя, де швидко здобув авторитет. Уславився як видатний державний діяч, блискучий полководець і флота-водець, мудрий політик, талановитий дипломат. Помер у 1622 р.»

- А Яків Бородавка
  - Б Петро Конашевич-Сагайдачний
  - В Яків Острянин
  - Г Іван Сулима
9. Укажіть назву договору, згідно з яким на карті зображено кордони Української держави.

- А Білоцерківський договір
- Б Зборівський договір
- В «Ординація Війська Запорізького реєстрового»
- Г Переяславська угода

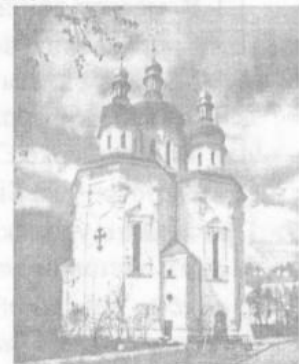

10. Стани суспільства Гетьманщини в другій половині XVII ст.

- А духовенство, козацтво, козацька старшина, міщанство, селянство
- Б козацтво, козацька старшина, магнати, міщанство, селянство
- В магнати, міщанство, кріпосне селянство, шляхта, духовенство
- Г шляхта, духовенство, козацтво, міщанство, кріпосне селянство

11. Архітектурний стиль, у якому збудовано зображену на фото Георгіївську церкву Видубицького монастиря в Києві

- А бароко
- Б готика
- В еkleктика
- Г модерн

12. Найважливіше завдання Малоросійської колегії та її президента Петра Румянцева

- А забезпечення справедливості судочинства, удосконалення судової системи
- Б недопущення незгод між українцями та росіянами, сприяння зближенню двох народів
- В оборона селянства і козацьких низів від місцевої адміністрації та земле-власників
- Г поступова ліквідація всіх відмінностей в устрої Гетьманщини, недопущення створення опозиції серед козацької старшини, збільшення притоку прибутків з Малоросії

13. Прочитайте уривок з документа й укажіть його назву та автора.

«Не може далі в Росії існувати дозвіл одній людині мати і називати іншу своїм кріпаком. Рабство повинно бути рішуче знищено... Увесь російський народ складає один стан — громадянський; всі сучасні стани знищуються і зливаються в один стан — громадянський. Всі різні племена, з яких складається Російська держава, визнаються російськими і, складаючи різні свої назви, становлять один народ російський... Постановляється корінним законом Російської держави, що будь-яка думка про федеративний устрій відкидається цілком, як найзгубніший злочин і найбільше зло».

- А «Катехізіс автономіста» Василя Лукашевича
- Б Конституція Микити Муравйова
- В «Православний катехізіс» Сергія Муравйова-Апостола
- Г «Руська правда» Павла Пестеля

14. Прочитайте факти біографії історичного діяча й укажіть його

«Роки життя — 1841–1895. Народився на Полтавщині. Навчався в Київському університеті, викладав. У 1878 р. переїхав до Женеви, де почав видавати український політичний журнал «Громада». У 1889 р. оселився в Болгарії, де працював професором історії в Софійському університеті».

- А Володимир Антонович
- Б Михайло Драгоманов
- В Микола Зібер
- Г Павло Чубинський

15. Сутність Товариства імені Тараса Шевченка у Львові до його реорганізації

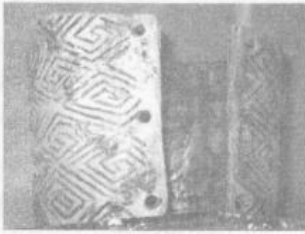
- А громадсько-політична організація, завданням якої було поширення ідеї самостійної соборної Української держави
- Б громадсько-політична організація, завданням якої було поширення соціалістичних ідей
- В літературна організація, завданням якої була публікація художніх і просвітницьких книг народною українською мовою, видання преси
- Г організація для громадського відзначення роковин з дня народження Тараса Шевченка, проведення літературних вечорів, театральних вистав тощо

16. Укажіть місто, де побудовані спроектовані О. Беретті (неовізантійський стиль) та В. Городецьким (модерн) споруди, що зображені нижче.

- А Київ
- Б Львів
- В Одеса
- Г Харків

17. Установіть відповідність.

- 1
А греки
Б Мізинська стоянка
В скіфи
Г слов'яни
Д трипільці

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

18. Установіть відповідність.

- 1 альманах А активісти культурно-національного відродження
2 «будителі» дження
3 «Весна народів» Б докорінна якісна зміна, різкий перехід від одного до іншого
4 революція В збірка літературних творів
Г масові виступи селян на Закарпатті
Д революційні виступи в Європі 1848–1849 рр.

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

19. Установіть послідовність походів і війн князя Святослава.

- А війна проти печенігів
Б перший Балканський похід
В похід проти волзьких болгар
Г розгром Хозарського каганату

	А	Б	В	Г
1				
2				
3				
4				

20. Установіть послідовність селянсько-козацьких повстань за прізвищами їх керівників.

- А Криштоф Косинський
Б Дмитро Гуня
В Павло Павлюк (Буг)
Г Тарас Федорович (Трясило)

	А	Б	В	Г
1				
2				
3				
4				

21. Укажіть державні заходи князя Володимира Мономаха.

- 1 активно розбудовував Київ, зміцнював великокнязівську владу
2 визнав незалежність Волині
3 здійснив кілька успішних походів проти половців
4 здійснив похід проти Візантії
5 організував розгром Новгороду
6 провів адміністративну реформу, надавши землям більшої автономії
7 схвалив разом з іншими князями «Устав» — доповнення «Руської правди»

☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------

22. Укажіть основні пункти маніфесту Миколи II від 17 жовтня 1905 р.

- 1 автономія України
2 громадянські свободи (слова, совісті, зібрань і спілок)
3 запровадження Державної думи як законодавчого органу імперії
4 запровадження українського парламенту
5 особиста недоторканність
6 право на створення української преси
7 право на створення університету з українською мовою навчання

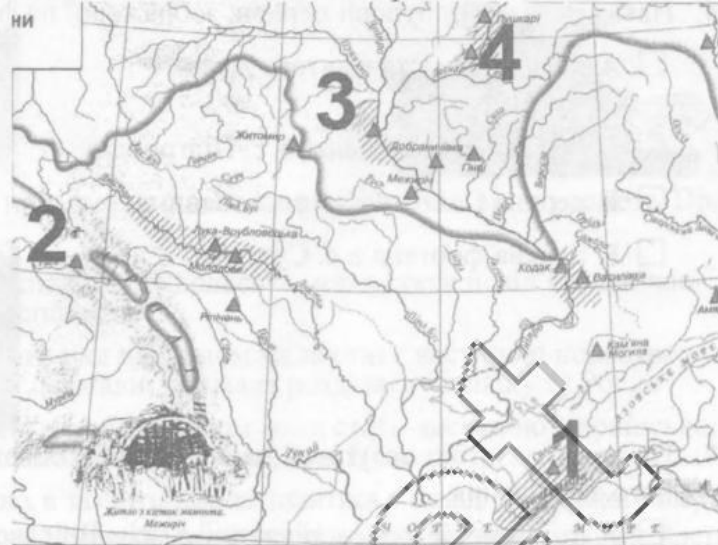
☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------

ВАРІАНТ 3

1. Укажіть пункт, де знайдено рештки найдавнішої людини в Україні.

- А 1
- Б 2
- В 3
- Г 4

2. Про яке явище йдеться в описі візантійського імператора Константина Багрянородного: «Коли настане листопад місяць, князі їхні одразу виходять з уома русами з Києва і вирушають у... круговий об'їзд, а саме ... в землі Слов'ян, що платять данину русам. Годуючись там протягом цілої зими, вони у квітні місяці, коли розтає лід на річці Дніпрі, знову повертаються в Київ?»

- А знамення
- Б племінний союз
- В полюддя
- Г становище

3. Найдавніша зі збережених в Україні до наших днів книг, мініатюру «Євангеліст Лука» з якої зображено

- А «Ізборник Святослава»
- Б Мстиславове Євангеліє
- В Остромирове Євангеліє
- Г «Слово о полку Ігоревім»

4. Назва храму, зображеного на фото, та місто, у якому він постав

- А Андріївська церква в Києві
- Б Вірменський собор у Львові
- В П'ятницька церква в Чернігові
- Г церква святого Пантелеймона поблизу Галича

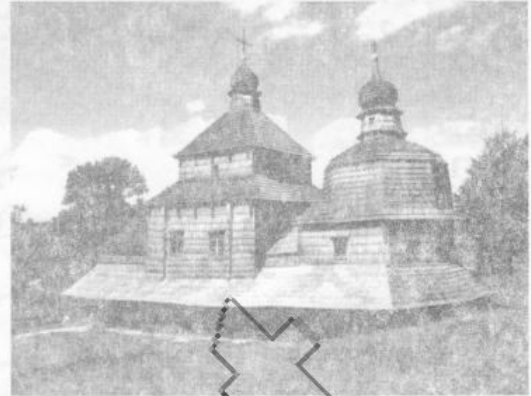
5. Юрій Дрогобич (Котермак) прославився як

- А видатний учений, ректор Болонського університету, учитель Миколи Коперника
- Б визначний політик, один з творців Городельської унії

- В відомий церковний діяч, митрополит православної церкви
- Г здібний полководець, керівник литовсько-українського війська у битві під Оршею

6. Назва та місце побудови церкви, зображеної на фото

- А церква Зішестя Святого Духа в с. Потелич
- Б церква Петра і Павла в с. Підгородці
- В церква Святого Юрія в с. Станіля
- Г церква-фортеця в с. Сутківці

7. Назва потуги, що вступила до Київського Богоявленського братства невдовзі після його заснування

- А гетьман Петро Сагайдачний з усім Військом Запорізьким
- Б київський каштелян, сенатор Адам Кисіль з усім київським міщанством
- В князь Костянтин Острозький з усією православною шляхтою
- Г митрополит Київський Йов Борецький з усіма єпископами та чернецтвом

8. Головний здобуток Національно-визвольної війни українського народу

- А автономія України
- Б відродження Української держави
- В зростання кількості реєстрових козаків
- Г союз з Московією

9. Укажіть події, зображені на карті стрілками.

- А війна Московського царства та України проти Османської імперії
- Б війна Османської імперії та України проти Речі Посполитої
- В війна Речі Посполитої та Української держави
- Г війна Української держави та Османської імперії

10. Наслідки походу військ Пилипа Орлика у Правобережну Україну в 1711 р.

- А невдача під Білою Церквою і повернення до Бендер
- Б повне визволення Правобережної України і проголошення її гетьманом Пилипа Орлика
- В розгром військ Речі Посполитої, але відступ під тиском московської армії
- Г розгром московського війська, об'єднання України під зверхністю Пилипа Орлика

11. Митець, що створив скульптурну групу Святого Юрія-Змієборця на фасаді собору Святого Юра у Львові, зображену на фото

- А Іван Григорович-Барський
- Б Степан Ковнір
- В Бернард Меретін
- Г Йоганн Пінзель

12. Ставлення більшості учасників польського повстання 1830–1831 рр. до земель Правобережної України

- А територія, на їхню думку, споконвіку польська, мала стати невід'ємною частиною відновленої Речі Посполитої
  - Б територія, що після перемоги над царизмом мала стати частиною новоствореної незалежної Української держави, яка мала розділяти Польщу та Росію
  - В територія, що після перемоги над царизмом мала стати частиною Української автономної держави — складової відновленої Речі Посполитої
  - Г територія, яка не є польською, а значить, має залишитися у складі Російської імперії
13. Прочитайте уривок зі спогадів Якова Головацького й укажіть назву видання, про яке йдеться в наведеному тексті.

«Вона запалила вогонь, що його тільки гробова мертва загасити може, спасла народ від загибелі й отворила очі кожному письменному чоловікові, у якого лишилося ще незіпсоване українське серце, показала йому його положення, обов'язки для народу й спосіб, як ті обов'язки треба сповняти».

- А «Галицько-руська матиця»
- Б «Зоря»
- В «Зоря Галицька»
- Г «Ружалка Дністрова»

14. Прочитайте визначення й укажіть поняття, що відповідає його змісту.

«Художній метод, ознаками якого є культ почуттів людини, увага до особистості, неприйняття буденності, наявність мотивів бунту, нескореності, історизму, захоплення фольклором».

- А реалізм
- Б романтизм
- В сентименталізм
- Г футуризм

15. Прочитайте уривок і вкажіть автора цих слів.

«Часи вишиваних сорочок... минули і ніколи вже не вернуться. Українська інтелігенція стає до боротьби кривавої і безпощадної. Вона вірить в сили свої і вона викопить свій обов'язок. Вона випикує на своєму прапорі ці слова «Одна, єдина, нероздільна, вільна, самостійна Україна від Карпат аж по Кавказ... Наша нація ступила на новий шлях життя, а ми мусимо стати на її чолі, щоб вести до здійснення великого ідеалу»... Державна самостійність єсть головна умова існування нації, а державна незалежність єсть національним ідеалом у сфері міжнаціональних відносин».

- А Борис Грінченко
- Б Дмитро Донцов
- В Микола Міхновський
- Г Ілля Шраг

16. Автор картини, репродукцію якої наведено

- А Сергій Васильківський
- Б Ілля Рєпін
- В Микола Самокиш
- Г Іван Труш

17. Установіть відповідність між іменами та прізвищами гетьманів і назвами документів, які вони підписали.

- 1 Іван Брюховецький
- 2 Іван Виговський
- 3 Дем'ян Многогрішний
- 4 Іван Самойлович

- А Гадяцький договір
- Б «Глухівські статті»
- В «Конотопські статті»
- Г «Московські статті»
- Д Переяславський договір

	А	Б	В	Г	Д
1	☐	☐	☐	☐	☐
2	☐	☐	☐	☐	☐
3	☐	☐	☐	☐	☐
4	☐	☐	☐	☐	☐

18. Установіть відповідність.

- 1
  - 2
  - 3
  - 4
- А Василь Капніст
  - Б Микола Костомаров
  - В Іван Котляревський
  - Г Пантелеймон Куліш
  - Д Тарас Шевченко

	А	Б	В	Г	Д
1	☐	☐	☐	☐	☐
2	☐	☐	☐	☐	☐
3	☐	☐	☐	☐	☐
4	☐	☐	☐	☐	☐

19. Установіть послідовність.

- А архантропи (пітекантропи)
- Б кроманьйонці
- В палеоантропи (неандертальці)
- Г трипільці

	А	Б	В	Г
1	☐	☐	☐	☐
2	☐	☐	☐	☐
3	☐	☐	☐	☐
4	☐	☐	☐	☐

20. Установіть послідовність подій.

- А запровадження християнства як державної релігії
- Б Любецький з'їзд князів
- В похід Аскольда на Константинополь
- Г розгром печенігів князем Ярославом Мудрим

	А	Б	В	Г
1	☐	☐	☐	☐
2	☐	☐	☐	☐
3	☐	☐	☐	☐
4	☐	☐	☐	☐

21. Укажіть умови Березневих статей 1654 р., які обмежували суверенітет Української козацької держави.

- 1 виплата грошової данини
- 2 заборона дипломатичних відносин з Річчю Посполитою та Османською імперією
- 3 у Києві мав розміщуватися московський військовий гарнізон
- 4 незмінність основних рис політичного та державного устрою
- 5 спільні воєнні дії проти Речі Посполитої
- 6 традиційність станових прав і привілеїв населення
- 7 українська церква переходила у підпорядкування Московського патріархату

☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------

22. Укажіть причини поширення «московфільства» на західноукраїнських землях у 2-й половині XIX ст.

- 1 активна допомога російського народу населенню Західної України у боротьбі з впливом поляків
- 2 зневіра у можливості захистити національні інтереси власними силами
- 3 зростання економічного та політичного домінування поляків, угорців, румунів у краї
- 4 інформація про хороше становище українців у Російській імперії
- 5 політика Росії, її фінансова та політична підтримка «московфільства»
- 6 прагнення звільнитися з-під влади австрійського імператора
- 7 теоретичне доведення тези про єдиний російський народ

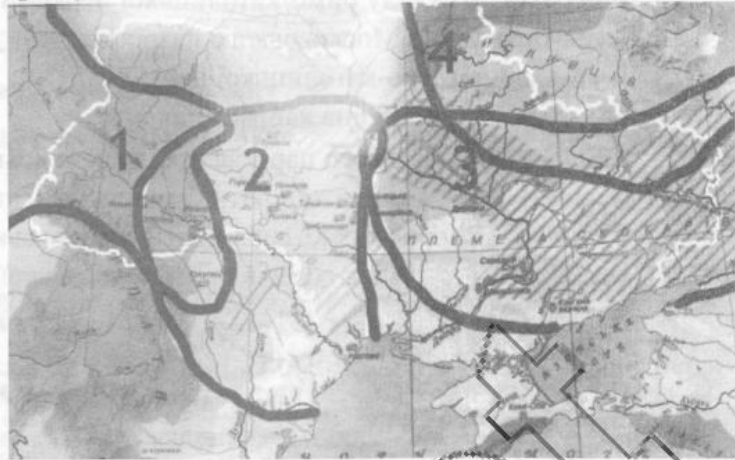
☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------

ВАРІАНТ 4

1. Якою цифрою позначено територію розселення племен трипільської культури?

- А 1
- Б 2
- В 3
- Г 4

2. Причина існування на Русі до X ст. звичаю кровної помсти

- А відсутність у суспільстві публічної влади, яка могла б покарати злочинця, керуючись законом
- Б імпульсивність і особлива жорстокість русичів, як і багатьох інших тогочасних народів
- В культурні зв'язки русичів з народами степу, від яких і був перейнятий цей звичай
- Г переважання традицій розвитку суспільства над державними законами

3. Прочитайте уривок і вкажіть назву твору, звідки взято цитату.

«Коли ж поляни жили осібно і володіли родами своїми, то було між них три брати... Зробили вони городок і на честь брата в найстаршого назвали його Києвом... Були ж вони мужами мудрими й тямущими і називалися полянами. Од них ото є поляни в Києві й до сьогодні».

- А «Повість минулих літ»
- Б «Повчання синам»
- В «Слово о полку Ігоревім»
- Г «Слово про закон і благодать»

4. На фото зображена

- А Вишгородська ікона Богородиці
- Б Дорогобузька ікона Богородиці
- В Луцька ікона Богородиці
- Г Холмська ікона Богородиці

5. Що зумовило будівництво Покровської церкви в с. Сутківці, тепер Хмельницька обл., зображеної на фото, та аналогічних церков на українських землях?

- А запозичення католицьких канонів будівництва храмів
- Б наслідування візантійської архітектурної традиції
- В періодичні селянські повстання
- Г постійна небезпека татарських набігів

6. Рішення, ухвалене Берестейським собором 1596 р.

- А залишення без змін наявного становища
- Б перехід до складу римо-католицької церкви
- В приєднання до Московського патріархату
- Г утворення греко-католицької церкви

7. Укажіть події, зображені на карті стрілками.

- А війни Московського царства проти Османської імперії
- Б війни Речі Посполитої проти Османської імперії
- В походи запорізьких козаків проти Московського царства
- Г походи запорізьких козаків проти Османської імперії та Кримського ханства

8. Колишні польські воєводства, які були під владою Богдана Хмельницького відповідно до Зборівського договору

- А Брацлавське, Київське, Чернігівське
- Б Брацлавське, Волинське, Київське
- В Волинське, Подільське, Чернігівське
- Г Київське, Подільське, Руське

9. Прочитайте уривок з документа і укажіть його назву.

«Домовилися ми і постановили, що всієї Малої Росії цієї сторони Дніпра... містами і землями і місцями... з усіма своїми повітми, селами і поселеннями... як вони до цього часу за перемирним договором на стороні їхньої царської величності перебували, так і тепер залишатися мають на стороні їхньої царської величності на вічні часи;... а за Дніпром-рікою Київ має залишатися також на стороні їхньої царської величності... Вниз ріки Дніпра, що називаються Запороги, козаки живуть на Січі, і в Кодаку... мають бути у володінні і в державі... їхньої царської величності».

- А Андрусівське перемир'я
- Б Бучацький договір
- В Вічний мир
- Г Гадяцький договір

10. Місто, де споруджено оборонну синагогу, зображену на фото

- А Броди
- Б Жовква
- В Львів
- Г Стрий

11. Назва архітектурного витвору Якіма Погребняка, який зображено на фото

- А Покровська церква в Києві
- Б Покровський собор у Харкові
- В Троїцька соборна церква в Новомосковську
- Г Троїцький собор Троїцько-Іллінського монастиря в Чернігові

12. Сутність Азовського війська, яке існувало в 1832–1866 рр.

- А військові загони, що склалися з козаків Задунайської Січі, які під час російсько-турецької війни 1828–1829 рр. перейшли на бік Росії
- Б загони донських козаків, які переселялися на узбережжя Азовського моря й освоювали цю новоприєдану територію
- В регулярні військові з'єднання російської армії, що виконували функцію берегової охорони на узбережжі Азовського моря
- Г Чорноморське козацьке військо, сформоване наприкінці XVIII ст. із запорожців, яке за наказом імператора було переміщене в Приазов'я

13. Прочитайте факти біографії історичного діяча й укажіть його ім'я та прізвище.

«Роки життя — 1811–1843. Син сільського священника з Львівщини. Навчався в Бережанах і Львові. Головна постать у «Руській трійці». У 1836 р. виголосив першу українську промову в музеї семінарії перед духовною владою і запрошеними гостями. Поет і громадський діяч, священник. Помер у с. Новосілках, перепохований у Львові».

- А Іван Вагилевич
- Б Яків Головацький
- В Михайло Левицький
- Г Маркіян Шашкевич

14. Автор картини «Садиба Г. Тарновського в Качанівці», репродукція якої наведено

- А Іван Сошенко
- Б Василь Тропнін
- В Тарас Шевченко
- Г Василь Штернберг

15. Сутність події, що увійшла в історію під назвою «справа Бейліса»:

- А розпочата київською єврейською громадою судова справа проти учасників погрому
- Б спровокована антисемітами судова справа у Києві, що завершилася виправданням несправедливо обвинуваченого єврея Бейліса
- В спровокована антисемітами судова справа у Києві, яка закінчилася покаранням єврея Бейліса за ритуальне вбивство
- Г судова справа, що завершилася викриттям антисемітизму в Російській імперії.

16. Укажіть зображеного на фотографії історичного діяча.

- А Августин Волошин
- Б Сильвестр Сембратович
- В Йосип Сліпий
- Г Андрей Шептицький

17. Установіть відповідність між документами та державами, представники яких їх підписували.

1 Андрусівське перемир'я	А Річ Посполита і Московія	А	Б	В	Г	Д
2 Бахчисарайський договір	Б Річ Посполита і Туреччина	1	☐	☐	☐	☐
3 Бучацький договір	В Річ Посполита і Україна	2	☐	☐	☐	☐
4 Гадяцький договір	Г Туреччина і Московія	3	☐	☐	☐	☐
	Д Україна і Московія	4	☐	☐	☐	☐

18. Установіть відповідність між прізвищами художників і назвами їхніх творів.

1 Сергій Васильківський	А «Весняний день в Україні», «Козаки в степу»	А	Б	В	Г	Д
2 Микола Пимоненко	Б «Весілля в Київській губернії», «Святочне ворожіння»	1	☐	☐	☐	☐
3 Ілля Рєпін	В «Дніпро біля Києва», «Портрет Лесі Українки»	2	☐	☐	☐	☐
4 Іван Труш	Г «Запорожці пишуть листа турецькому султанові», «Українська селянка»	3	☐	☐	☐	☐
	Д «Кий, Щек, Хорив і сестра їхня Либідь», «Тарас Шевченко — пастух»	4	☐	☐	☐	☐

19. Установіть послідовність правління князів.

А Аскольд	А	Б	В	Г
Б Ігор	1	☐	☐	☐
В Олег	2	☐	☐	☐
Г Ольга	3	☐	☐	☐
	4	☐	☐	☐

20. Установіть послідовність панівних станів, від нижчого до вищого.

А зем'яни-шляхта	А	Б	В	Г
Б пани	1	☐	☐	☐
В панцирні бояри	2	☐	☐	☐
Г шляхта-голдата	3	☐	☐	☐
	4	☐	☐	☐

21. Укажіть характерні риси побуту скіфів.

1 виготовляли одяг (шаровари, куртки, башлики) зі шкіри	☐	☐	☐
2 виготовляли чудові золоті прикраси у звіриному стилі	☐	☐	☐
3 використовували акінаки, бойові сокири, луки та панцирі	☐	☐	☐
4 користувалися різними тканинами	☐	☐	☐
5 предмети побуту виготовляли переважно з кераміки	☐	☐	☐
6 стійий споруд робили з каменю	☐	☐	☐
7 харчувалися переважно різними кашами	☐	☐	☐

22. Укажіть основні напрями політики гетьмана Петра Дорошенка.

1 боротьба за об'єднання українських земель (на деякий час став гетьманом усієї України)	☐	☐	☐
2 вжиття заходів для забезпечення підтримки собі рядового козацтва, міщан, селян	☐	☐	☐
3 дотримання промосковської орієнтації, завдяки чому став гетьманом усієї України	☐	☐	☐
4 пропольський напрям зовнішньої політики, спільні походи на Лівобережну Україну	☐	☐	☐
5 роздача посад і маєтностей козацькій старшині, ігнорування думок рядового козацтва	☐	☐	☐
6 участь у Чигиринських походах з метою приєднання Лівобережної України	☐	☐	☐
7 пошук союзників у Криму й Османській імперії, передання Правобережної України під символічну зверхність турецького султана	☐	☐	☐

ВАРІАНТ 5

1. Народ, який створив золоту нагрудну прикрасу, знайдену в кургані Товста Могила

- А гуни
- Б кіммерійці
- В сармати
- Г скіфи

2. Наслідком якої реформи став коментар історика: «Підлеглі території втрачали племінні назви, натомість їх поступово починали називати землями за головним містом: Київська земля, Чернігівська земля, Переяславська земля, Новгородська земля тощо?»

- А адміністративної
- Б військової
- В податкової
- Г правової

3. Наслідок битви під Ярославом (1245 р.)

- А перемога військ князя Данила Романовича над німецькими лицарями-хрестоносцями, що надовго зупинило їхній наступ на руські землі
- Б поразка раті князя Данила від монголо-татар, що змусило його відвідати хана Батия і визнати залежність від нього
- В програшна битва галицько-волинських збройних сил від галицьких бояр, Данило надовго змушений був відмовитися від претензій на Галицьку землю
- Г розгром угорсько-польських військ і їх союзників, злам опору бояр, остаточне утвердження князя Данила в Галичі, серйозна поразка Угорщини

4. На фото зображена

- А Вишгородська ікона Богородиці
- Б Дорогобузька ікона Богородиці
- В ікона Богородиці з пророками з церкви в Підгородцях
- Г Холмська ікона Богородиці

5. Прочитайте уривок і вкажіть назву документа, звідки наведено цитату.

«Государ Ягайло, великий князь, з усіма своїми нехрещеними братами, ближніми, ... що проживають на його землях жагуче бажає і просить прийняти їх у католицьку віру святої римської церкви... Нарешті, князь Ягайло обіцяє свої литовські та руські землі наввіки приєднати до королівства Польського...»

- А Віденська унія
- Б Городельська унія
- В Кревська унія
- Г Острівська угода

6. Передумови виникнення козацтва

- А постійні напади турків і татар, посилення феодального гніту, прагнення освоїти нові землі
- Б поширення мусульманства на Півдні України, протест проти ісламізації
- В рішучий натиск литовців на Південь України, спроба чинити опір нав'язуванню католицизму
- Г стрімкий наступ на Південь України Московської держави, протест проти закріпачення

7. Місто, де споруджено ансамбль Катедрального костелу, до якого входить каплиця Боїмів, зображена на фото

- А Кам'янець
- Б Київ
- В Луцьк
- Г Львів

8. Головний соціальний наслідок Національно-визвольної війни під проводом Богдана Хмельницького

- А виникнення великого козацького землеволодіння
- Б злиття козацької старшини зі шляхтою
- В ліквідація особистої залежності селян від феодалів (кріпацтва)
- Г формування козацтва як провідної верстви

9. Наслідок Бахчисарайського договору

- А договір між Гетьманщиною та Кримським ханством про військовий союз і взаємодопомогу
- Б договір між Кримським ханством і Московським царством про припинення нападів на Україну
- В договір між Московським царством і Османською імперією про кордон по Дніпрові, а територія між Південним Бугом і Дніпром 20 років мала бути незаселеною
- Г договір між Османською імперією та Річчю Посполитою про приєднання до Туреччини Поділля і визнання незалежності Правобережної України

10. Сутність виділеної на карті території (включно із заштрихованою частиною)

- А територія, що за Карловицьким договором перейшла від Османської імперії до Речі Посполитої
- Б територія, охоплена воєнними діями під час Північної війни
- В територія, що перейшла до Московського царства згідно з «Вічним миром»
- Г територія, на яку поширювалася влада гетьмана Івана Мазепи в 1704–1709 рр.

11. Прочитайте уривок з указу Катерини II та вкажіть рік його видання.

«Досвід часу з 1774 року показав, що незалежність мало властива татарським народам. І для того, щоб зберегти її, нам потрібно... виснажувати свої війська важким рухом, здійснюючи такі витрати, як за часів війни. Така мороза з кримською незалежністю спричинила понад сім мільйонів надзвичайних витрат. Приймаючи це до відома, Ми прийшли до рішення... зробити в майбутньому Кримський півострів не кублом розбійників і бунтівників, а територією Російської держави».

- А 1768 р.
- Б 1774 р.
- В 1783 р.
- Г 1791 р.

12. Митець, автор скульптурної групи святого Юрія Зміборця на фасаді собору святого Юра у Львові, а також скульптур на ратуші м. Бучача, зображених на фото

- А Йоганн Пінзель
- Б Леонід Позен
- В Йоганн Шедель
- Г Іван Щирський

13. Наміри Наполеона I щодо України перед російсько-французькою війною 1812 р.

- А залишити під владою Росії
- Б надати автономію
- В надати незалежність
- Г розділити на кілька частин під владою різних держав

14. Автор картини «Катерина», репродукцію якої наведено

- А Володимир Боровиковський
- Б Дмитро Левицький
- В Василь Тропінін
- Г Тарас Шевченко

15. Причини еміграції значної частини населення Західної України наприкінці XIX – на початку XX ст.

- А важкі умови життя, безземелля, малоземелля при суттєвому зростанні кількості населення
- Б низька родючість більшої частини земель, постійні посухи та неврожаї
- В пошук сприятливих умов для розгортання комерційної діяльності, започаткування власного підприємництва
- Г прагнення здобути величезні багатства, відсутність умов для розвитку української культури

16. Твір, автором якого є письменник, зображена на портреті Івана Труша.

- А «Давня казка»
- Б «Земля»
- В «Інститутка»
- Г «Перехресні стежки»

17. Установіть відповідність.

1 Вітовт	А великий князь литовський, полководець у
2 Ольгерд	Грюнвальдській битві
3 Костянтин Острозький	Б видатний полководець, князь, переможець битви під Оршею
4 Свидригайло	В литовський князь, переможець у битві на Синіх Водах
	Г литовський і польський діяч, король Польщі
	Д політичний діяч, «Великий князь Руський»

	А	Б	В	Г	Д
1	☐	☐	☐	☐	☐
2	☐	☐	☐	☐	☐
3	☐	☐	☐	☐	☐
4	☐	☐	☐	☐	☐

18. Установіть відповідність.

- А запорізькі землі
- Б район гайдамацького руху в 1750 р.
- В район дій опишків на чолі з О. Довбушем
- Г район дій прихильників Барської конфедерації
- Д район, охоплений Коліївщиною

А Б В Г Д

1	☐	☐	☐	☐
2	☐	☐	☐	☐
3	☐	☐	☐	☐
4	☐	☐	☐	☐

19. Установіть послідовність культурних подій.

- А створення «Ізборника Святослава»
- Б створення Остромирового Євангелія
- В створення «Слова о полку Ігоревім»
- Г укладення Нестором першої редакції «Повісті минулих літ»

А Б В Г

1	☐	☐	☐	☐
2	☐	☐	☐	☐
3	☐	☐	☐	☐
4	☐	☐	☐	☐

20. Установіть послідовність підписання мирних договорів між Московським царством (Російською імперією) та Османською імперією, які стосувалися українських земель.

- А Бахчисарайський договір
- Б Бухарестський договір
- В Кючук-Кайнарджійський договір
- Г Ясський договір

А Б В Г

1	☐	☐	☐	☐
2	☐	☐	☐	☐
3	☐	☐	☐	☐
4	☐	☐	☐	☐

21. Укажіть основні наслідки запровадження християнства в Київській Русі.

- 1 встановлення рівноправних відносин з християнськими державами
- 2 зміцнення влади київського князя
- 3 подолання натурального господарства
- 4 подолання породжених місцевими язичницькими віруваннями настроїв замкненості та відокремленості
- 5 розвиток різних релігійних конфесій
- 6 створення української національної церкви
- 7 язичництво збереглося як друга офіційна релігія

☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------

22. Укажіть характерні риси розвитку економіки Наддніпрянської України в другій половині XIX ст.

- 1 будівництво розгалуженої мережі залізниць
- 2 бурхливий розвиток нафтодобувної промисловості
- 3 концентрація виробництва
- 4 повна монополізація промисловості
- 5 потужний розвиток вугледобування і металургії
- 6 початок промислового перевороту
- 7 рівномірний розвиток усіх частин України

☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------

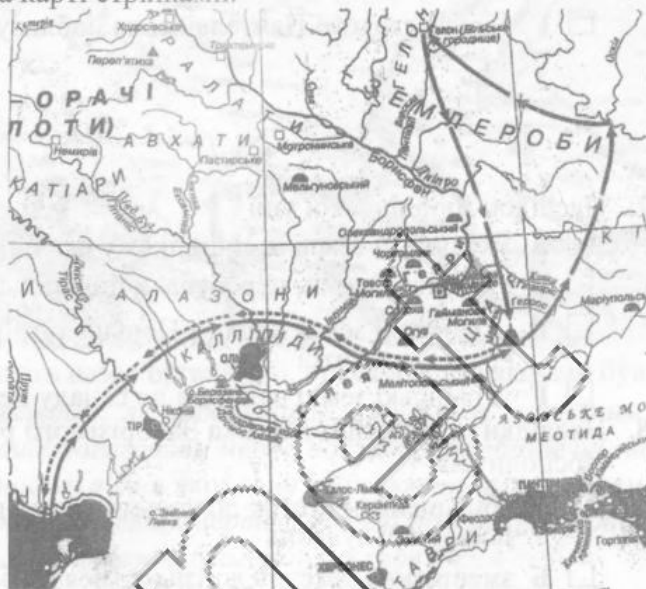
ВАРІАНТ 6

1. Галузь історичної науки, яка вивчає речові (матеріальні) пам'ятки шляхом розкопок і лабораторних досліджень та реконструює за ними давню історію суспільства

- А археологія   Б геральдика   В нумізматики   Г топоніміка

2. Укажіть війну, події якої позначено на карті стрілками.

- А війна Боспорського царства з гунами
 Б війна Понтійського царства з Римом
 В скіфо-македонська війна
 Г скіфо-перська війна

3. Прочитайте уривок і вкажіть ім'я князя, про якого йдеться.

«І при нїм стала віра християнська плодитися в Русї й розширятися, і чорноризці стали множитися, і монастирі стали з'являтися... Оцею бо його... землю зорав і розм'якушив, себто хрещенням просвітив, а сей великий князь... засіяв книжними словами серця віруючих людей».

- А Володимир Великий   Б Ігор Старий
 В Святослав Хоробрий   Г Ярослав Мудрий

4. Укажіть ім'я митця, про якого йдеться в уривку з «Киево-Печерського патерика».

«...Добре навчився іконописної майстерності. Дуже добре він умів ікони писати; цього ж уміння захотів він навчитися не ради багатства, але для Бога робив. А робив, він скільки треба було, всім, ігуменцям та братії писав ікони і нічого за це не брав».

- А Агапіт   Б Алімпій   В Антоній   Г Феодосій

5. Місто, де в 1160 р. збудований Успенський собор, сучасний вигляд якого зображено нижче

- А Володимир
 Б Галич
 В Луцьк
 Г Львів

6. Назва зображеної на фото архітектурної споруди

- А Вірменський собор у Львові
- Б П'ятницька церква в Чернігові
- В Троїцький Межиріцький монастир-фортеця поблизу Острога
- Г церква святого Пантелеймона поблизу Галича

7. Наслідок Люблінської унії

- А українські землі залишилися у складі Великого князівства Литовського
- Б українські землі перебували під спільним управлінням Литви та Польщі
- В українські землі поряд з Польщею і Литвою стали рівноправною частиною Речі Посполитої
- Г українські землі ввійшли до складу Речі Посполитої під владою Польщі

8. Наслідки «Ординації Війська Запорізького реєстрового, що перебуває на службі Речі Посполитої»

- А збільшення реєстру до восьми тисяч, підтвердження права козаків на платню та самоврядування
- Б зменшення реєстру до трьох тисяч, обмеження території проживання, підтвердження права самоврядування
- В зменшення реєстру до чотирьох тисяч, один полк реєстровців мав перебувати на Запоріжжі, підтвердження права козаків на власне судочинство
- Г фіксація реєстру в шість тисяч, ліквідація козацького самоврядування, заборона козацького судочинства, керівництво реєстровцями мали здійснювати урядові комісари

9. Сутність поняття «великий згін»

- А наказ гетьмана Петра Дорошенка перегнати населення Лівобережжя на Правобережжя після відступу його військ
- Б наказ гетьмана Дем'яна Многогрішного переселити українську людність на Запоріжжя для освоєння цієї території
- В наказ гетьмана Івана Самойловича перегнати населення Південної Київщини на Лівобережжя, щоб не дати можливості ворогам збільшувати свої лави за рахунок українців Правобережжя
- Г наказ гетьмана Юрія Хмельницького переселити українську людність з Полтавщини на Поділля у зв'язку з неможливістю утримати Лівобережну Україну

10. Малює, який написав ікону «Вознесіння Христове», зображену на фото

- А Олексій Горошкович
- Б Йов Кондзелевич
- В Микола Петрахович
- Г Іван Руткович

11. Укажіть виділений на карті район дій опришків на чолі з Олексою Довбушем.

- А 1
- Б 2
- В 3
- Г 4

12. Прочитайте уривки з документа й укажіть назву організації, правилом для якої він був.

«Народ не інакше може стати вільним, як зробившись моральним, освіченим і промисловим. Хоч воєнні революції швидше досягають мети, наслідки їх небезпечні: вони бувають не колискою, а труною вільності, в ім'я якої вони здійснюються... З мечем у руках досягну мети нами визначеної. Пройду тисячі смертей, тисячі переїжд, пройду і присвячу останній подих волі та братському союзові благородних слов'ян...»

- А Кирило-Мефодіївське братство
- Б «Малоросійське товариство»
- В Південне товариство
- Г Товариство об'єднаних слов'ян

13. Головна спрямованість діяльності «Руської трійці»

- А прагнення внести революційні зміни в тогочасну літературу — запровадити у ній вживання української народної мови
- Б підготовка антиурядового повстання з метою здійснення соціальних змін
- В революційна агітація проти австрійської влади, спроби налагодити контакти з російською владою
- Г тісна пов'язаність з церковними традиціями, консервативність поглядів, лояльність до влади

14. Автор картини «Дівчина з Поділля», репродукцію якої наведено

- А Володимир Барвіковський
- Б Дмитро Левницький
- В Василь Тропінін
- Г Тарас Шевченко

15. Зміни, започатковані столипінською аграрною реформою:

- А селянин мав право вимагати йому виділення землі в одному масиві — «відрубі», а також міг переносити в одне місце свої господарські будівлі та створювати «хутір»
- Б селянин міг вступати у колгосп, об'єднувати свої землі з наділами інших селян
- В селянин міг вступати в партії, продати свій наділ
- Г селянинові можна було купляти поміщицьку землю або брати її в оренду

16. Група людей, яка надала фінансову і моральну підтримку для заснування у Львові Літературного (згодом — Наукового) товариства імені Тараса Шевченка
- А австрійський уряд, зокрема особисто імператор Франц-Йосиф
- Б місцева влада, зокрема намісник Галичини Казимир Бадені
- В російський уряд і росіяни-слов'янофіли, зокрема граф Дмитрій Толстой
- Г українці з Наддніпрянщини, люди з певним достатком, меценати, зокрема письменник Олександр Кониський
17. Установіть відповідність між назвами документів і кількістю козацького війська.
1 Березневі статті	А 300 осіб	А	Б	В	Г	Д
2 Білоцерківський договір	Б 6 тис. осіб	1	☐	☐	☐	☐
3 Зборівський договір	В 20 тис. осіб	2	☐	☐	☐	☐
4 «Ординація...» 1638 р.	Г 40 тис. осіб	3	☐	☐	☐	☐
	Д 60 тис. осіб	4	☐	☐	☐	☐
18. Установіть відповідність між іменами діячок культури та галузями, у яких вони працювали.
1 Олександра Єфименко	А живопис	А	Б	В	Г	Д
2 Марія Заньковецька	Б історія	1	☐	☐	☐	☐
3 Соломія Крушельницька	В література	2	☐	☐	☐	☐
4 Леся Українка	Г музика (опера)	3	☐	☐	☐	☐
	Д театр (драма)	4	☐	☐	☐	☐
19. Установіть послідовність.
А енеоліт	А	Б	В	Г
Б мезоліт	1	☐	☐	☐
В неоліт	2	☐	☐	☐
Г палеоліт	3	☐	☐	☐
	4	☐	☐	☐
20. Установіть послідовність селянсько-козацьких повстань за прізвищами їх ватажків.
А Марко Жмайло	А	Б	В	Г
Б Северин Наливайко	1	☐	☐	☐
В Яків Острянин	2	☐	☐	☐
Г Іван Сулима	3	☐	☐	☐
	4	☐	☐	☐
21. Укажіть події, які були спробами зберегти автономію українців у Великому князівстві Литовському.
1 боротьба князів на чолі із Свидригайлом у 1432–1435 рр.	☐	☐	☐
2 виступ князя Михайла Глинського	☐	☐	☐
3 виступ князя Костянтина Острозького	☐	☐	☐
4 «Змова руських князів»	☐	☐	☐
5 козацьке повстання на Київщині	☐	☐	☐
6 повстання під проводом Мухи	☐	☐	☐
7 повстання проти магдебурзького права в Києві	☐	☐	☐
22. Укажіть причини розгортання і посилення гайдамацького руху на Правобережжі у XVIII ст.
1 підтримка збройної боротьби місцевим православним духовенством, яке вбачало в цьому єдиний засіб зупинити релігійний наступ уніатів і католиків	☐	☐	☐
2 підтримка руху правлячими колами Гетьманщини, які розраховували об'єднати Лівобережжю та Правобережжю України під своїм керівництвом	☐	☐	☐
3 постійне зростання соціальної напруги через сваволлю шляхти та ксьондзів, посилення соціального, національного та релігійного гніту	☐	☐	☐
4 ослаблення Речі Посполитої, прагнення шляхти використати гайдамацький рух проти короля	☐	☐	☐
5 прагнення російської влади ще більш ослабити Польщу, підтримка нею селянських рухів	☐	☐	☐
6 створення єдиного центру повстанського руху у волинських лісах	☐	☐	☐
7 сусідство із Запорізькою Січчю, що стала базою, яка постачала зброю і командні кадри гайдамацьким загонам	☐	☐	☐

ВАРІАНТ 7

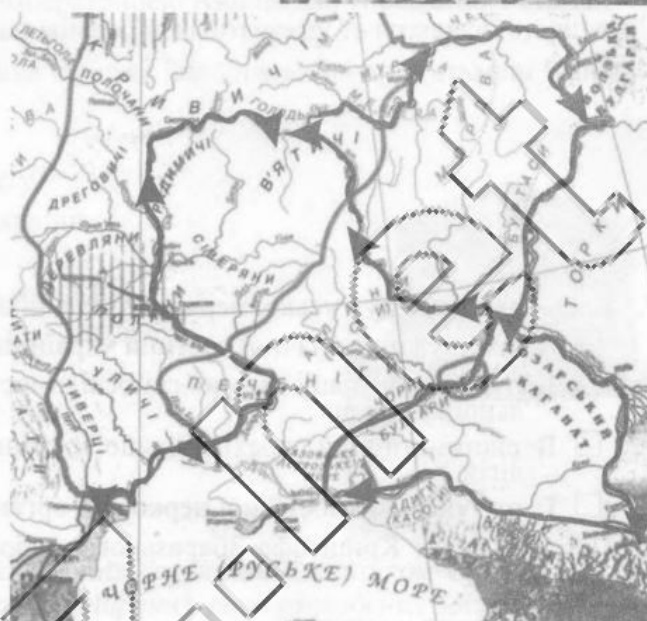
1. Назва культури, представники якої створили орнаментовану кераміку, зображену на фото

- А зрубна культура
- Б трипільська культура
- В чорноліська культура
- Г ямна культура

2. Київський князь, який здійснив походи, позначені на карті стрілками

- А Володимир Великий
- Б Володимир Мономах
- В Святослав Хоробрий
- Г Ярослав Мудрий

3. Прочитайте уривок і вкажіть ім'я князя, про якого йдеться.

«Він є новим Костянтином великого Риму, що охрестився сам і охрестив люди свої, — і сей так учинив, подібно йому».

- А Володимир Великий
- Б Ігор Старий
- В Святослав Хоробрий
- Г Ярослав Мудрий

4. На фото зображено

- А Андріївський собор
- Б Михайлівський Золотоверхий собор
- В Софійський собор
- Г Успенський собор Києво-Печерської лаври

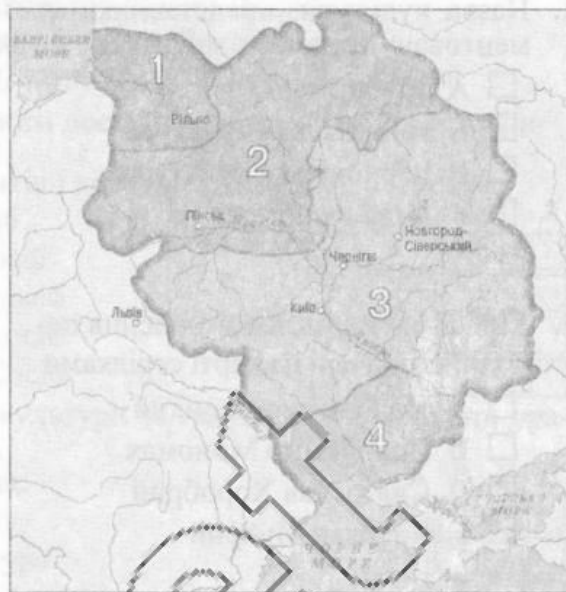
5. Прочитайте уривок і вкажіть ім'я та прізвище князя, про якого йдеться.

«...Був князем добрим, хоробрим, мудрим, який спорудив городи многі, і церкви поставив, і оздобив їх різноманітними прикрасами, та братолюбством він світився був із братом своїм Васильком...»

- А Данило Галицький
- Б Мстислав Удалий
- В Роман Волинський
- Г Ярослав Осмомисл

6. Якою цифрою позначено на карті українські землі, приєднані в 2-й половині XIV ст. до Великого князівства Литовського?

- А 1
- Б 2
- В 3
- Г 4

7. Наслідок занепаду Руської церкви в Україні в XVI ст.

- А збайдужіння значної частини українців до релігії та церкви
- Б руйнування національної самосвідомості українського народу та занепад національної культури
- В систематичний перехід більшої частини різних верств населення до інших релігій
- Г створення самостійної церковної організації — Київського патріархату

8. Портрет князя Криштофа Збарзького, зображений нижче, свідчить про

- А занепад іконопису
- Б поширення впливу європейського мистецтва
- В появу антирелігійних настроїв
- Г розвиток візантійських традицій

9. Автор наведеного портрета Богдана Хмельницького

- А Вільгельм Гондіус
- Б Олексій Горошкович
- В Іван Мйгура
- Г Іван Руткович

10. Сутність умов Андрусівського перемир'я

- А договір між Московією, Гетьманщиною і Річчю Посполитою про взаємне припинення воєнних дій
- Б договір про перемир'я між Московією і Річчю Посполитою на 13,5 років, Московія отримувала Лівобережжя і на два роки — Київ, Запорізька Січ переходила під контроль обох держав

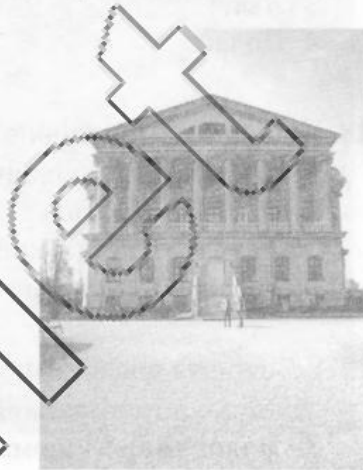
- В договір про припинення воєнних дій між Гетьманщиною та Польщею, який надавав Україні автономні права у складі Речі Посполитої
- Г договір про укладення перемир'я між Річчю Посполитою і Гетьманщиною на 13,5 років, Лівобережна Україна визнавалася незалежною від Польщі

11. Сутність поняття «Правління гетьманського уряду»

- А колегіальний орган, створений Петром I при гетьманові Івані Скоропадському для контролю за його діяльністю та роботою полкових і сотенних адміністрацій
- Б колегіальний орган, створений Петром I при наказному гетьмані Павлові Полуботку для нагляду за діяльністю його уряду
- В колегіальний орган, створений імператрицею Анною для управління Гетьманщиною, що складався з представників російського уряду та козацької старшини
- Г орган виконавчої влади «Держави Війська Запорізького» при гетьмані Іванові Мазепі

12. Назва зображеної на фото споруди

- А будівля Київського університету
- Б будівля Національної опери України
- В будівля театру в Одесі
- Г палац Кирила Розумовського в Батурині

13. Прочитайте уривок з документа й укажіть назву організації, статутом якої він був.

«Товариство утворюється з метою поширення вщевикладених ідей переважно через виховання юнацтва, літературу і приношення членів товариства... Товариство буде прагнути зарані про викорінення рабства і всякого примушення бідних класів, а водночас і про повсюдне поширення грамотності... Ніхто з членів товариства не повинен оголошувати про існування і склад товариства...»

- А Кирило-Мефодіївське братство
- Б «Малоросійське товариство»
- В Південне товариство
- Г Північне товариство

14. Прочитайте уривок з документа й укажіть його назву.

«...Не допускати ввезення на територію імперії без відповідного на те дозволу Головного управління з питань друку будь-яких книг і брошур, які видаються за кордоном малоросійською мовою; друкування і видавництво в імперії оригінальних творів і перекладів тією ж мовою заборонити за винятком історичних документів і пам'яток, творів вишуканої словесності, але так, щоб не допускати жодних відступів від загальноприйнятого російського правопису, щоб дозвіл на друк давали після розгляду рукописів у Головному управлінні з питань друку; заборонити також різноманітні сценічні вистави і читання малоросійською мовою, а також друк текстів до музичних нот цією мовою...»

- А Валуєвський циркуляр
- Б Емський указ
- В маніфест царя від 19 лютого 1861 р.
- Г циркуляр «про кухарчиних дітей»

15. Прочитайте уривок зі статті в журналі «Життя і слово» й укажіть назву землі, про яку йдеться в тексті.

«Щоб знищити всякі сліди Русі на Угорщині, наказав уряд перемінювати назви не лише місцевостей, а й осіб, і то як імена, так і прозвиська на лад мадярський...»

- А Буковина
- Б Волинь
- В Галичина
- Г Закарпаття

16. Прочитайте уривок з історичного джерела й укажіть співачку, про яку йдеться:

«На початку ХХ ст. на оперних сценах світу царювали четверо чоловіків — Баттістіні, Карузо, Тітто Руффо, Шаляпін. І лише одна жінка спромоглася сягнути їхніх висот і стати врівень з ними. Найвимогливіші критики світу називали її «Незабутньою Аїдою», «Найчарівнішою Чіо-Чіо-Сан», «Вражаючою Валькірією».

- А Зоя Гайдай   Б Соломія Крушельницька
 В Євгенія Мірошніченко   Г Марія Стеф'юк

17. Установіть відповідність між назвами міст і архітектурними спорудами.

	А	Б	В	Г	Д
1 Бучач					
2 Київ					
3 Львів					
4 Почаїв					

18. Установіть відповідність.

	А	Б	В	Г	Д
1 Олександр Духнович					
2 Лук'ян Кобилиця					
3 Іван Могильницький					
4 Маркіян Шашкевич					

19. Установіть послідовність правління князів.

	А	Б	В	Г
1 Володимир Великий				
2 Володимир Мономах				
3 Святослав Хоробрий				
4 Ярослав Мудрий				

20. Установіть послідовність входження до складу Московського царства (Російської імперії) українських земель.

	А	Б	В	Г
1 Лівобережна Україна				
2 Південна Україна				
3 Правобережна Україна				
4 Слобідська Україна				

21. Укажіть характерні риси життя неандертальців.

- 1 винайдення вогню
- 2 життя родовими громадами
- 3 зародження мистецтва
- 4 зародження релігійних уявлень
- 5 користування мальованою керамікою
- 6 приручення овець і кіз
- 7 поява землеробства

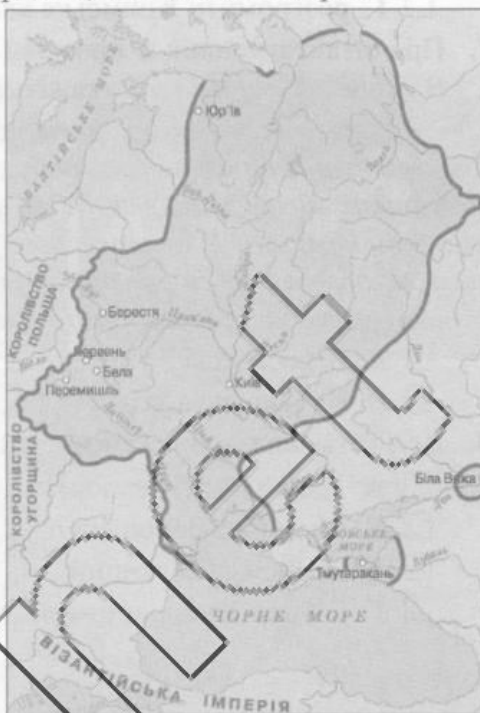
22. Укажіть основні результати першої російської революції для українського національного руху.

- 1 виникнення перших українських партій
- 2 надання Наддніпрянській Україні обмеженої політичної автономії
- 3 поширення «Просвіти» та інших громадських українських організацій
- 4 поява та зростання чисельності легальних українських видань і видавництва
- 5 поява і поширення початкових і середніх україномовних шкіл
- 6 припинення дії Емського указу 1876 р.
- 7 створення першого українського університету в Полтаві

ВАРІАНТ 8

- Людина розумна часу пізнього палеоліту
 А архантроп   Б кроманйонець   В неандерталець   Г пітекантроп
- Князь, за правління якого Київська держава мала кордони, позначені на карті.
 А Ігор Старий
 Б Олег Віщий
 В Святослав Хоробрий
 Г Ярослав Мудрий

- Прочитайте уривок і вкажіть назву твору, з якого він узятий.
«А коли добре щось умієте — того не забувайте, а чого не вмієте — то того учітьесь, так само, як отець мій. Удома слідячи, він зумів знати п'ять мов, — а за се почесть єсть од інших країв. Лінощі ж — усякому лихому мати: що людина вміє — те забуде, а чого ж не вміє — то того не вчиться. А добре поводячись, не лінуйтеся ж ні до чого доброго... Хай не застане вас сонце на постелі».
 А «Повість минулих літ» Нестора
 Б «Повчання» Володимира Мономаха
 В «Слово про Ігорів похід» невідомого автора
 Г «Слово про Закон і Благодать» митрополита Іларіона
- Суттєва особливість політичного життя Галицького князівства
 А великий вплив на управління князівством багатих, збройно й економічно самостійних бояр
 Б величезна абсолютна влада галицького князя, що не зважав на жодні політичні сили
 В залежність князів від галицьких єпископів, чию волю завжди виконували
 Г обмежена влада місцевого князя, найважливіші рішення ухвалювалися на міських вічах
- Назва зображеної на фото архітектурної споруди
 А Верхній замок у Луцьку
 Б Кам'янець-Подільська фортеця
 В Острозький замок
 Г Хотинська фортеця

6. Причини, з яких козаки вирушали в морські походи

- А захопити частину території Османської імперії, пограбувати цю багату державу
- Б здобути собі майно, визволити з рабства невільників
- В налагодити торговельні стосунки з Османською імперією, отримати необхідні товари
- Г розгромити Кримське ханство, встановити владу над ним

7. Прочитайте уривок з промови українського шляхтича Лаврентія Деревинського на Варшавському сеймі й укажіть подію, наслідки якої згадано в тексті.

«У великих містах церкви запечатані, церковні маєтки зруйновані, у монастирях замість ченців тримають худобу...Хіба не гнобленням народу нашого руського є те, що, крім інших міст, робиться у Львові? Хто дотримується грецької віри і не перейшов до унії, той не може 1) жити в місті; 2) міряти ліктем і квартою та бути прийнятим до цеху; не дозволяється проводити за церковним обрядом тіло померлого містянам і відкрито приходити до хворого з тайнами Божими...»

- А Берестейська унія
- Б «Ординація війська Запорізького реєстрового»
- В Куруківська угода
- Г «Статті для заспокоєння руського народу»

8. Ім'я гетьмана, зображеного на іконі «Покрова Богородици»

- А Павло Бут (Павлюк)
- Б Михайло Дорошенко
- В Петро Сагайдачний
- Г Богдан Хмельницький

9. Прочитайте уривок і вкажіть історичну назву регіону, про який ідеться в тексті.

«Адміністративно-територіальний устрій краю був подібним до устрою Гетьманщини, хоч існували й певні відмінності. На цій території сформувалося п'ять козацьких полків — Острозький, Харківський, Сумський, Охтирський та Ізюмський. Ці полки, як і в Гетьманщині, були не тільки військовими, а й адміністративно-територіальними одиницями.»

- А Запоріжжя
- Б Лівобережжя
- В Правобережжя
- Г Слобожанщина

10. «Літопис Самовидця» Романа Ракушки-Романовського, «Літопис» Григорія Граб'янки, «Літопис» Самійла Величка — це

- А впорядковані життя святих козацької доби
- Б публіцистичні твори на захист православ'я
- В твори про козацьку добу в українській історії
- Г церковні морально-повчальні твори

11. Назва зображеного на фото храму

- А Андріївська церква в Києві
- Б Покровська церква в Києві
- В собор Святого Юра у Львові
- Г Троїцька соборна церква в Новомосковську

12. Основний наслідок революції 1848 р. в Австрійській імперії для селян

- А зменшення панщини
- Б зменшення податків
- В наділення землею
- Г скасування панщини

13. Держави, до яких належали українські землі на початок XIX ст.

- А Австрійська імперія, Османська імперія, Російська імперія
- Б Австрійська імперія, Російська імперія
- В Османська імперія, Річ Посполита, Російська імперія
- Г Річ Посполита, Російська імперія

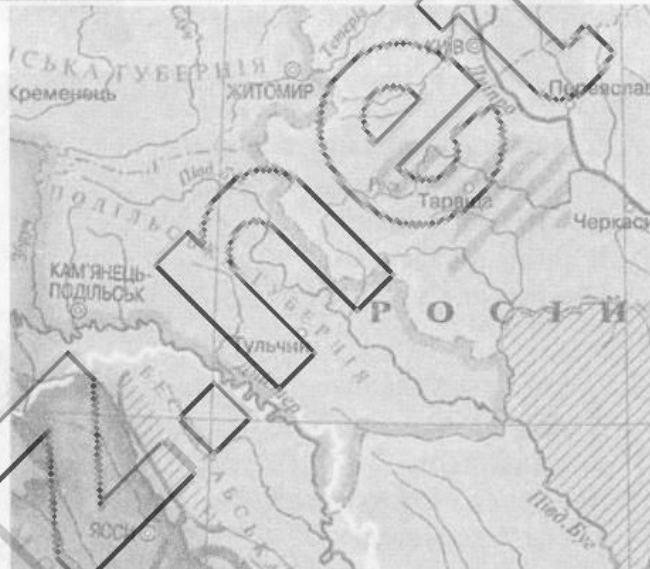
14. Автор першої в українській графіці серії офортів «Мальовнича Україна»

- А Володимир Боровиковський
- Б Іван Сошенко
- В Василь Тропінін
- Г Тарас Шевченко

15. Сутність території, позначеної на карті смугами

- А територія, охоплена рухом «Київська козаччина»
- Б територія, охоплена рухом «Похід у Таврію за волею»
- В територія, охоплена рухом селян на чолі з Устимом Кармалюком
- Г територія повстання Коліївщина

16. Видатний учений-сходознавець, філолог, письменник, зображений на фото

- А Борис Грінченко
- Б Данило Заболотний
- В Агатангел Гримський
- Г Ілля Мечников

18. Установіть відповідність.

1 москвоффи	А прихильники єдності з російським народом і державою
2 народовці	Б прихильники єдності українців, віддані Україні люди
3 радикали	В прихильники орієнтації на Німеччину
4 українофіли	Г прихильники поглядів про єдність українського народу, мови та культури
	Д прихильники рішучих дій, соціалістичних поглядів

	А	Б	В	Г	Д
1	☐	☐	☐	☐	☐
2	☐	☐	☐	☐	☐
3	☐	☐	☐	☐	☐
4	☐	☐	☐	☐	☐

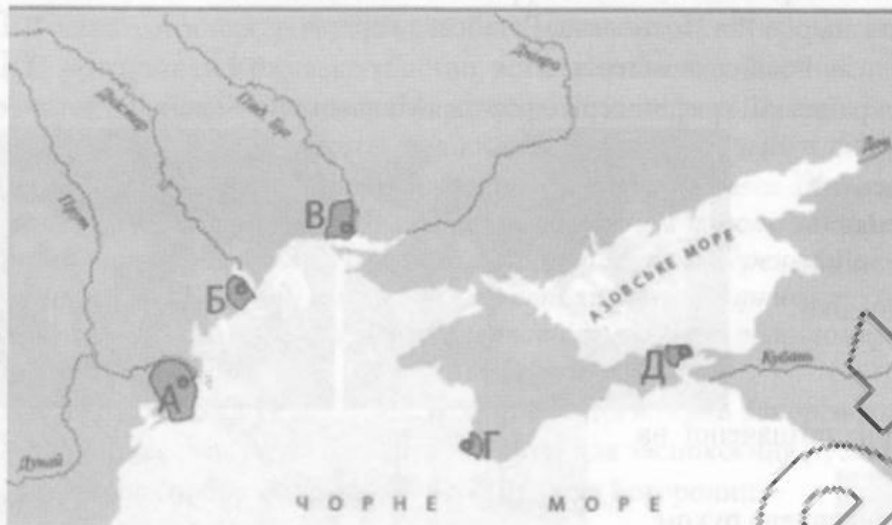
17. Установіть відповідність між назвами грецьких міст-держав на території України та їх позначеннями на карті.

1 Ольвія

2 Пантікапей

3 Тіра

4 Херсонес

	А	Б	В	Г	Д
1	☐	☐	☐	☐	☐
2	☐	☐	☐	☐	☐
3	☐	☐	☐	☐	☐
4	☐	☐	☐	☐	☐

19. Установіть послідовність воєнних подій.

А битва під Жовтими Водами

Б битва на р. Калці

В битва під Оршею

Г битва на Синіх Водах

	А	Б	В	Г
1	☐	☐	☐	☐
2	☐	☐	☐	☐
3	☐	☐	☐	☐
4	☐	☐	☐	☐

20. Установіть послідовність правління гетьманів.

А Данило Апостол

Б Іван Мазепа

В Кирило Розумовський

Г Іван Скоропадський

	А	Б	В	Г
1	☐	☐	☐	☐
2	☐	☐	☐	☐
3	☐	☐	☐	☐
4	☐	☐	☐	☐

21. Укажіть події, пов'язані з діяльністю Данила Галицького.

1 династичними шлюбами добивався дипломатичних успіхів

2 здійснив похід в Австрію

3 здійснював успішні походи проти литовців і ятвягів

4 здобував перемоги над військом монгольського хана Куремси

5 зруйнував Холм на вимогу воєводи Бурундая

6 коронація Папою Римським у Холмі

7 особисто обороняв Київ від військ Батия

☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------

22. Укажіть характерні риси суспільно-політичного життя Наддніпрянської України в другій половині XIX ст.

1 виникнення і діяльність громад

2 виникнення і діяльність перших політичних партій

3 діяльність першої політичної організації молоді «Братства тарасівців»

4 діяльність потужної української парламентської фракції

5 діяльність російських народницьких груп («чайковці», «Київська комуна» та ін.)

6 масова еміграція українських політичних діячів (В. Антонович, П. Чубинський та ін.)

7 терористична діяльність представників українського національного руху

☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------

ВАРІАНТ 9

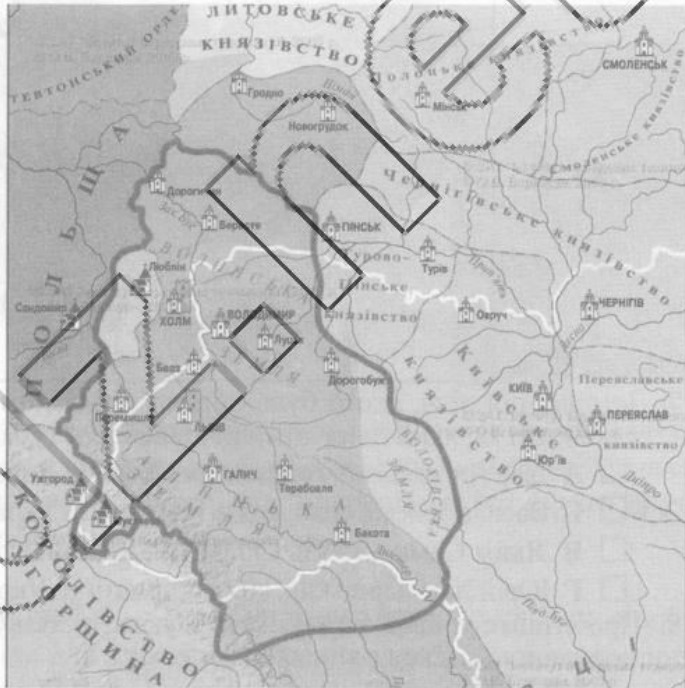
1. Князь, родину якого намальовано на поданій мініатюрі з «Ізборника», та назва зображеного на фото храму, будівництво якого він започаткував

- А Володимир Великий, Десятинна церква
- Б Мстислав Володимирович, Спасо-Преображенський собор
- В Святослав Ярославич, Успенський собор Києво-Печерської лаври
- Г Ярослав Мудрий, Софійський собор

2. Галицько-волинський князь, територію держави якого на початку правління виділено на карті жирною лінією

- А Данило Романович
- Б Лев Данилович
- В Роман Мстиславович
- Г Юрій I Львович

3. Прочитайте уривок і вкажіть державу, у якій відбулася описана подія.

«...Бажаючи припинити існування князівства Київського, не посадив уже там Семенового сина, а посадив воєводу з Литви Мартина Гаштовта, ляха, якого не хотіли прийняти кияни не тільки тому, що не був князем, а більше тому, що він був ляхом; одначе будучи привушений, погодилися».

- А Київська держава
- Б Литовсько-Руська держава
- В Польське королівство
- Г Річ Посполита

4. Найважливіші соціальні верстви, з яких формувалося козацтво

- А збідніла українська православна шляхта і міщани
- Б переселенці із земель, що межували з Україною
- В промисловики-уходники та кріпаки-втікачі
- Г селяни — вільні общинники, які освоювали нові землі та міщани

5. Прочитайте факти біографії діяча й укажіть його ім'я та прізвище.

«Роки життя — 1596–1647. Народився в молдовсько-угорській аристократичній родині. З 1607 р. Україна стала його батьківщиною. Навчався у Львівській братській школі, Замойській (у Замості) академії, можливо, в деяких європейських університетах. Був військовиком, згодом постригся в ченці. У 1632–1647 рр. був митрополитом Київським і Галицьким. Яскравий богослов, видатний організатор церковного життя. Автор книги «Требник». Засновник першої вищої школи в Україні в XVII ст.»

А Йов Борецький

Б Іван Вишенський

В Петро Могила

Г Єлисей Плетенецький

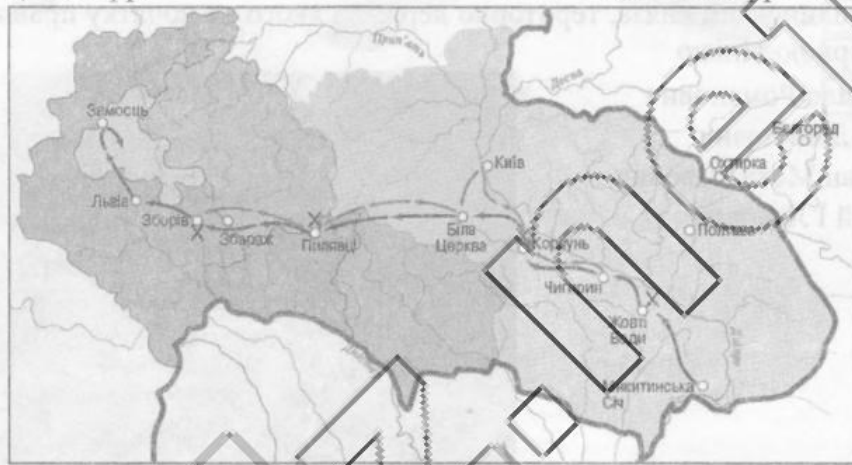
6. Укажіть дати подій, позначених на карті.

А 1648–1649 рр.

Б 1649–1650 рр.

В 1649, 1651 рр.

Г 1651–1652 рр.

7. Історичний діяч, якого було обрано гетьманом на козацькій раді під Германівкою, а також титул, який йому пізніше присвоїли турки

А Іван Виговський, гетьман обох берегів Дніпра, кошовий Війська Запорізького

Б Василь Золотаренко, князь Кімерії та України, старший Війська Запорізького

В Яким Сомко, князь Скіфії та України, глава Війська Запорізького

Г Юрій Хмельницький, князь Сарматії та України, володар Війська Запорізького

8. Прочитайте уривок з документа й укажіть назву органу, у якому мали бути відповідні порядки.

«А бути їм в засіданнях у рівності, а засідати праворуч великоросійським, а ліворуч малоросійським...»

А Малоросійська губернія

Б Малоросійський приказ

В Правління гетьманського уряду

Г Старшинська рада

9. Ставлення запорізьких козаків до російсько-турецької війни 1768–1774 рр.

А брали участь на боці Османської імперії

Б відіграли помітну роль на боці Росії

В не брали участі, нейтралітет

Г незначна участь на боці Росії

10. Програмне положення «Руської правди» Павла Пестеля

А збереження цілковитої політичної єдності українських і російських земель у майбутній Російській республіці

Б надання Україні автономії в Російській конституційній монархії

В створення двох українських «держав» у складі федеративної Російської держави

Г створення незалежної Української держави у складі слов'янської федерації

11. Архітектурний стиль, у якому збудована Успенська соборна церква Почаївської лаври, зображена на фото

- А бароко
- Б готика
- В модерн
- Г романський

12. Статус, який мало Королівство Галичини та Лодомерії наприкінці XVIII ст.

- А адміністративний округ Австрійської держави
- Б васальна держава, залежна від Османської імперії
- В історичний регіон Речі Посполитої
- Г суверенна і незалежна монархічна держава

13. Місто, одним із символів якого є зображений на фото пам'ятник

- А Київ
- Б Одеса
- В Полтава
- Г Харків

14. Прочитайте уривок з документа й укажіть його назву.

«...Зробити по цензурному відомству розпорядження, щоб до друку дозволяли тільки такі твори цією мовою, які стосуються галузі красномовства; пропуск книжок малоросійською мовою як духовного змісту, так і навчальних та взагалі призначених для початкового читання народу, припинити».

- А Валуєвський циркуляр
- Б Емський указ
- В маніфест царя від 19 лютого 1861 р.
- Г циркуляр «про кухарчиних дітей»

15. Чинник, який мав важливе значення для процесу створення українських політичних партій у Галичині в другій половині XIX ст.

- А масова еміграція західноукраїнських селян на Американський континент
- Б організаційна діяльність представників греко-католицької церкви
- В поширення європейських політичних ідей, їх поєднання з внутрішніми факторами
- Г утворення українських політичних партій у Наддніпрянщині

16. Автор першого національного історичного роману та його назва

- А Микола Костомаров, «Чернігівка»
- Б Пантелеймон Куліш, «Чорна рада»
- В Панас Мирний, «Хіба ревуть воли, як ясла повні?»
- Г Іван Франко, «Захар Беркут»

17. Установіть відповідність між храмами та містами, у яких вони збудовані.

1 Вірменський собор (1363 р.)	А Галич	А	Б	В	Г	Д
2 Софійський собор (перша половина XI ст.)	Б Київ	1	☐	☐	☐	☐
3 Спасо-Преображенський собор (1036 р.)	В Львів	2	☐	☐	☐	☐
4 церква святого Пантелеймона (кінець XII ст.)	Г Переяслав	3	☐	☐	☐	☐
	Д Чернігів	4	☐	☐	☐	☐

18. Установіть відповідність.

1 відруб	А виділення селянам землі в одному масиві	А	Б	В	Г	Д
2 монополія	Б зосередження чогось (наприклад, виробництва) в одному місці	1	☐	☐	☐	☐
3 страйк	В невеликий населений пункт з господарством на віддалі від сіл	2	☐	☐	☐	☐
4 хутір	Г об'єднання підприємств певної галузі чи місцевості	3	☐	☐	☐	☐
	Д одночасна відмова від праці з пред'явленням вимог.	4	☐	☐	☐	☐

19. Установіть послідовність подій.

А Любецький з'їзд князів	А	Б	В	Г
Б перемога військ Ярослава Мудрого над печенігами	1	☐	☐	☐
В перша згадка назви «Україна» в писемних джерелах (Київський літопис)	2	☐	☐	☐
Г початок правління Володимира Мономаха в Києві	3	☐	☐	☐
	4	☐	☐	☐

20. Установіть послідовність правління гетьманів.

А Іван Виговський	А	Б	В	Г
Б Іван Мазепа	1	☐	☐	☐
В Іван Самойлович	2	☐	☐	☐
Г Іван Скоропадський	3	☐	☐	☐
	4	☐	☐	☐

21. Укажіть основні досягнення людей у період мезоліту.

1 винайдення вогню	☐	☐	☐
2 зародження мистецтва та релігійних уявлень	☐	☐	☐
3 користування лижками	☐	☐	☐
4 користування луком і стрілами	☐	☐	☐
5 користування ручними рубилами	☐	☐	☐
6 користування човнами	☐	☐	☐
7 поява виробів з кістки та рогу	☐	☐	☐

22. Укажіть основні форми соціального протесту українського населення в 1-й половині XIX ст.

1 відмова виконувати панщину	☐	☐	☐
2 голодування з політичними вимогами	☐	☐	☐
3 масові й поодинокі втечі з маєтків поміщиків	☐	☐	☐
4 підпалювання поміщицьких маєтків	☐	☐	☐
5 пікетування повітових адміністрацій	☐	☐	☐
6 політичні демонстрації	☐	☐	☐
7 політичні страйки	☐	☐	☐

ВАРІАНТ 10

1. Населений пункт, біля якого виявлено найдавнішу пам'ятку (стоянку пралюдей) в Україні

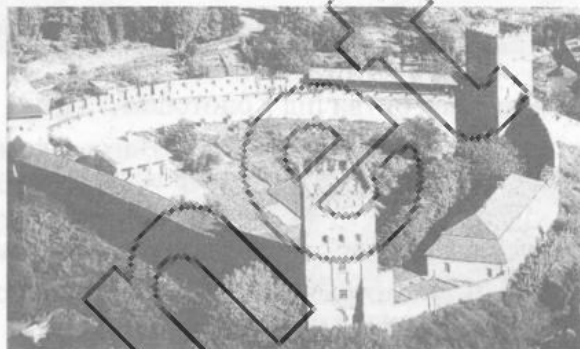
- А Амвросіївка   Б Бабин   В Королеве   Г Рокосове

2. Наслідки битви руських військ під керівництвом Ярослава Мудрого з печенігами під Києвом у 1036 р.

- А перемога руських військ і припинення назавжди нападів печенігів
 Б перемога Ярослава Мудрого, але печеніги відступили ненадовго і ще завдали Русі чимало лиха
 В поразка руських військ, печеніги пограбували Київ
 Г поразка Ярослава Мудрого, але він домогся миру, виплативши печенігам певну данину

3. Назва зображеної на фото оборонної споруди

- А Верхній замок у Луцьку
 Б Кам'янець-Подільська фортеця
 В Мукачівський замок (Паланок)
 Г Хотинська фортеця

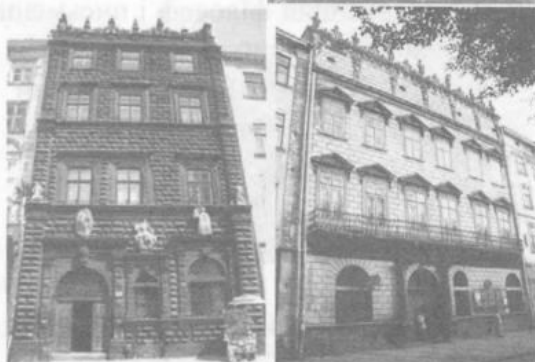
4. Маляр, який написав ікону Успіння Богородиці, зображену на фото

- А Олексій Горошкович
 Б Йов Кондзелевич
 В Микола Петрахович
 Г Іван Руткович

5. Стиль, у якому споруджено ансамбль площі Ринок у Львові, зокрема Чорну Кам'яницю і будинок Корнякта, зображені на фото

- А візантійський
 Б готичний
 В Ренесанс
 Г романський

6. Причина занепаду Руської церкви в Україні в XVI ст.

- А втрата церквою маєтностей і частини доходів
 Б втрата церквою підтримки держави та Константинопольського Патріарха

- В збайдужіння значної частини українців до релігії та церкви
- Г посилення втручання в справи церкви світських осіб, посідання ними найвищих посад

7. Назва договору, за яким кордони Української держави були такими, як зображено на карті

- А Білоцерківський договір
- Б Гадяцький договір
- В Зборівський договір
- Г Слободищенський договір

8. Наслідок битви під Конотопом

- А козацька армія Івана Виговського із союзниками кримськими татарами завдали нищівної поразки величезному військові Московського царства
- Б козацьке військо Івана Виговського із союзниками кримськими татарами завдали поразки армії Речі Посполитої
- В московська армія здобула перемогу над ордою кримських татар, створивши основу для наступу на Україну
- Г українське військо Івана Виговського зупинило наступ польської армії й уклало з нею союзницький договір

9. Стан процесу перетворення України у провінцію Російської імперії за часів гетьмана Данила Апостола

- А завершення, оскільки гетьмана позбавили останніх повноважень
- Б призупинення, оскільки скасовано чимало обмежень для української торгівлі, реформовано фінанси та суди, відновлено право гетьмана призначати генеральну старшину
- В припинення, оскільки відновлено політичні права Гетьманщини в межах «Глухівських статей» Дем'яна Многогрішного
- Г пришвидщення, оскільки зросла кількість російських полків у Гетьманщині, збільшилася кількість росіян в українській адміністрації, гетьман цілком утратив контроль над фінансами

10. Найвидатніший філософ і письменник 2-ї половини XVIII ст., портрет якого наведено

- А Володимир Боровиковський
- Б Іван Григорович-Барський
- В Іван Гавич
- Г Григорій Сковорода

11. Сутність організації «Головна руська рада»

- А культурно-освітня організація, створена в Чернівцях
- Б національна визвольна організація, що виникла в Ужгороді
- В національне об'єднання ополяченої української шляхти у Львові
- Г перша українська політична організація, заснована в травні 1848 р. у Львові

12. Подія, внаслідок якої до складу Російської імперії ввійшла територія, позначена на карті смугами

- А польське визвольне повстання 1830–1831 рр.
- Б російсько-турецька війна 1806–1812 рр.
- В російсько-турецька війна 1828–1829 рр.
- Г російсько-французька війна 1812 р.

13. Архітектурний стиль, у якому спроектовано будівлю Київського університету, зображену на фото

- А бароко
- Б готика
- В класицизм
- Г модерн

14. Прочитайте уривки з документа й укажіть його назву:

«Державна самостійність єсть головною умовою існування нації, а державна незалежність єсть національним ідеалом в сфері міжнародних відносин... Коли в українській державі відібрано право бути державою, то поодинокі члени колишньої республіки позбулися усіх елементарних політичних прав людини. Колишній український республіканець має менше прав, ніж найнижчий малостаттний московський наймит. Правительство чужинців розпоряджється на території колишньої Української республіки наче в завойованій свіжої країні, висмоктує останні соки, висмикує ліпших борців, збирає останній гріш з бідного народу...»

- А «Маніфест 17 жовтня»
- Б «Рідна справа»
- В «Самостійна Україна»
- Г «Сучасне політичне положення нації»

15. Автор картини «Козаки в степу», репродукцію якої наведено

- А Сергій Васильківський
- Б Микола Пимоненко
- В Ілля Рєпін
- Г Іван Труш

16. Прочитайте уривок з програми організації та вкажіть її назву.

«У справах суспільно-економічних змагаємо до переміни способу продукції згідно зі здобутками наукового соціалізму, тобто хочемо колективного устрою праці та колективної власності засобів продукційних. У справах політичних хочемо повної волі особи, слова, сходин, товариств, друку і сумління... У справах культурних стоїмо на трунті позитивної науки, за раціоналізмом в справах віри і реалізмом у штуці, і домагаємося, щоб всі здобутки культури і науки сталися власністю всього народу».

- А Наукове товариство імені Тараса Шевченка
- Б Русько-Українська радикальна партія
- В Товариство «Просвіта»
- Г Українська національно-демократична партія

17. Установіть відповідність.

1 археологія	А наука, що вивчає минуле на основі речових пам'яток	А	Б	В	Г	Д
2 історія	Б наука, що вивчає хід розвитку людського суспільства	1	☐	☐	☐	☐
3 хронологія	В послідовність подій у часі	2	☐	☐	☐	☐
4 цивілізація	Г рівень розвитку, коли основу життя становлять результати діяльності	3	☐	☐	☐	☐
	Д форма свідомості, що відбиває людські уявлення про природні сили	4	☐	☐	☐	☐

18. Установіть відповідність між прізвищами гетьманів і документами, пов'язаними з ними.

1 Іван Брюховецький	А «Конотопські статті»	А	Б	В	Г	Д
2 Іван Мазепа	Б «Коломацькі статті»	1	☐	☐	☐	☐
3 Іван Самойлович	В «Московські статті»	2	☐	☐	☐	☐
4 Іван Скоропадський	Г «Решетилівські статті»	3	☐	☐	☐	☐
	Д Слободищенський трактат	4	☐	☐	☐	☐

19. Установіть послідовність переважання народів на території України.

А анти	Б кіммерійці	В сармати	Г скіфи	А	Б	В	Г
				1	☐	☐	☐
				2	☐	☐	☐
				3	☐	☐	☐
				4	☐	☐	☐

20. Установіть послідовність укладення унії.

А Берестейська унія	Б Городельська унія	В Кревська унія	Г Люблінська унія	А	Б	В	Г
				1	☐	☐	☐
				2	☐	☐	☐
				3	☐	☐	☐
				4	☐	☐	☐

21. Укажіть форми залежності земель Південно-Західної Русі від монголо-татар.

- 1 виплата населенням податків на користь загарбників, у тому числі «податок кров'ю»
- 2 втручання монголо-татарських ханів у внутрішні справи князівств
- 3 періодичні набіги татар на руські землі, грабунки і руйнування
- 4 призначення ханами у князівства своїх представників і збирачів податків
- 5 призначення ханами руських князів, жалування їм ярликів на княжіння
- 6 робота руських селян у маєтках татарських феодалів
- 7 розміщення у княжих містах татарських гарнізонів

22. Укажіть характерні риси становища населення Наддніпрянської України в 1-й пол. XIX ст.

- 1 кріпосне право набуло найбільшого поширення на Південній Україні
- 2 мешканців України під владою Росії на початок XIX ст. нараховувалося близько 2 млн осіб
- 3 на початок XIX ст. українці становили 89 % населення Наддніпрянщини
- 4 розселення євреїв обмежувалося «смугою осілості»
- 5 українці Правобережжя мали певні привілеї на противагу полякам
- 6 українці становили більшість у дев'яти губерніях Росії
- 7 широке запровадження відпуску селян на заробітки фактично скасовувало кріпацтво

ВАРІАНТ 11

1. Археологічна культура, яку відкрив Вікентій Хвойка

- А зрубна культура Б культура кулястих амфор
 В трипільська культура Г черняхівська культура

2. Укажіть літературний твір, основою якого стали події, позначені на карті стрілками.

- А «Повчання» («Повчання синам»)
 Б «Слово про Закон і Благодать»
 В «Слово о полку Ігоревім»
 Г «Шестиднев»

3. Прочитайте уривок і вкажіть подію, про яку йдеться в тексті.

«1169 р. узятий же був Київ місяця березня у 12-й день... грабували зони два дні увесь город... І не було помилування нікому і нізвідки: церкви горіли, християни вбивали, а інших в'язали, жінок вели в полон, силоміць розлучаючи з мужами їхніми, біти ридали, дивлячись на матерів своїх. Увели вони майна безліч, і церкви оголили від ікон, і книг, і риз, і дзвони познімали всі...»

- А узяття Києва військом монголо-татар (хана Батія)
 Б загарбання міста військом половців (хана Кончака)
 В захоплення Києва військом суздальців (князя Андрія Боголюбського)
 Г оволодіння містом військом галичан (князя Ярослава Осмомисла)

4. Прочитайте уривок і вкажіть місто, де відбулася описана подія.

«...І поставив Батий пороки під город коло воріт Лядських, і пороки безперестану били день і ніч. Вибили вони стіни, і вийшли городяни на розбиті стіни, і було тут видіти, як ламалися списи і розколювалися щити, (а) стріли затьмарили світ переможеним, і Дмитро поранений був».

- А Володимир Б Галич В Київ Г Луцьк

5. Населений пункт, у якому зберігається наведена ікона святого Юрія Змієборця.

- А Дорогобуж
 Б Підгородці
 В Станіля
 Г Сутківці

7. Документ, згідно з яким королівська влада визнавала найвищу православну ієрархію

- А «Ординація Війська Запорізького реєстрового»
 Б «Порядки щодо козаків та України»
 В «Статті для заспокоєння руського народу»
 Г «Требник. Православне ісповідання віри»

6. Місто, у якому розташовано зображений на фото ансамбль Успенської церкви: церква Успіння, вежа Корнякта, каплиця Трьох Святителів

- А Київ
 Б Луцьк
 В Львів
 Г Почаїв

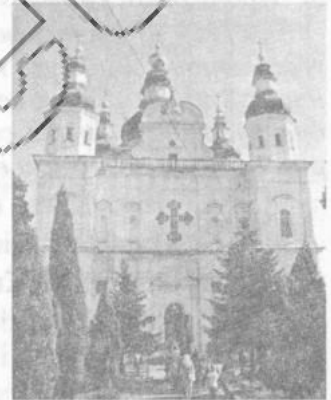
8. Прочитайте уривок і вкажіть назву містечка, поблизу якого відбулася описана битва.

«Вирішальна битва розпочалася 13 вересня. Війська Хмельницького потужним ударом відбили греблю. Незабаром козаки почали переслідувати ворога. Польське командування не спромоглося забезпечити організованого відступу, що спричинило паніку. Покидавши зброю та залишивши набої, польське військо відступило. Для польської армії битва завершилася ганебною поразкою».

- А Берестечко   Б Жовті Води   В Корсунь   Г Пилявці

9. Назва зображеного на фото храму

- А Георгіївська церква Видубицького монастиря в Києві
 Б Іллінська церква в Суботові
 В Покровський собор у Харкові
 Г Троїцький собор Троїцько-Іллінського монастиря в Чернігові

10. Прочитайте уривок і вкажіть особу, про яку йдеться в тексті.

«...Опікувався будівництвом братської Богоявленської церкви, Микільського собору, церкви Всіх Святих. За нього барокових рис набули давні споруди — Софійський та Михайлівський Золотоверхий собори, що їх відновили коштом гетьмана. Перебудовано в стилі бароко й Успенський собор та Троїцьку надбрамну церкву. Власне, у такому бароковому вигляді ці храми зберігаються й нині».

- А Данило Апостол   Б Іван Мазепа
 В Филипп Орлик   Г Павло Полуботок

11. Прочитайте уривок з розпорядження Олександра I й укажіть подію, з якою воно пов'язане.

«Військо це передбачається утворити на Україні з людей, до козацької служби здібних і здавна відомих звичкою та охотою до неї...»

Людей можна призначати на козаків, незважаючи ні на роки, ні на зріст, а також незначні тілесні вади, але єдино тільки із збереженням сил і здібностей до служби цього різновиду...

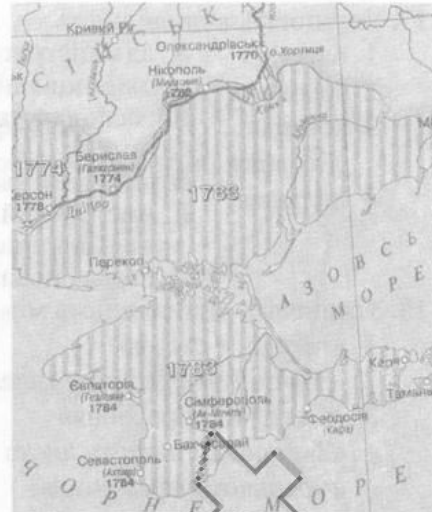
«Як мине в українських полках потреба, всі вони розпускаються по своїх домівках...»

- А війна з Туреччиною, яка почалася в 1806 р.
 Б війна з Францією 1812 р.
 В повстання декабристів 1825 р.
 Г російсько-турецька війна, яка почалася в 1828 р.

12. Сутність змін, які відбулися на території, позначеній на карті, у вказаний час

- А приєднання до Османської імперії
- Б приєднання до Російської імперії
- В проголошення незалежності
- Г установа подвійного протекторату

13. Становище економіки на західноукраїнських землях у 1-й половині XIX ст.

- А відсталий аграрний край, сільськогосподарський придаток периферичних провінцій
- Б переважно промислово розвинутий край
- В промисловість і сільське господарство розвивалися рівномірно
- Г сільське господарство розвивалося інтенсивно, промисловість у зародковому стані

14. Особа, якій у Києві в XIX ст. встановлено пам'ятник, зображений на фото

- А Володимир Великий
- Б Володимир Мономах
- В Костянтин Острозький
- Г Ярослав Мудрий

15. Сутність поняття «хлопомани»

- А вихідці зі спаячених поміщицьких родин, які порвали із шляхтою, перейшли з католицизму в православ'я й ідентифікували себе з українським простолюдом
- Б діячі народницького руху, учасники «ходіння в народ»
- В революціонери, які намагалися підготувати селянське повстання
- Г теоретики селянського соціалізму, що мріяли прийти до нього через селянську общину

16. Сутність усної домовленості між польськими депутатами Галицького сейму та депутатами-народовцями, відомої під назвою «нова ера»

- А визнання польською політичною елітою існування української нації, розширення національно-культурних прав українців Галичини за умови лояльності українців до крайової влади
- Б визнання польською політичною елітою необхідності поділу Галичини на українську і польську адміністративні одиниці за умови підтримки українцями майбутнього польського повстання
- В визнання українською політичною елітою існування польської нації, розширення національно-культурних прав поляків за умови надання більшості місць у Галицькому сеймі українцям
- Г визнання українською політичною елітою права поляків на всю Галичину за умови збільшення квоти українських послів у Галицькому сеймі та відкриття у Львові українського університету

17. Установіть відповідність.

1 бароко	А адміністративно-територіальна і господарська
2 зимівник	Б одиниця на Запоріжжі
3 козацькі літописи	В господарство фермерського типу на запорізьких землях
4 паланка	Г історичні твори, у яких розповідь вели за роками
	Д мистецький стиль з декоративною пишністю, мальовничістю
	Д назва опозиційних королеві союзів у Польщі

	А	Б	В	Г	Д
1	☐	☐	☐	☐	☐
2	☐	☐	☐	☐	☐
3	☐	☐	☐	☐	☐
4	☐	☐	☐	☐	☐

18. Установіть відповідність між картинами та їх авторами.

1 «Козаки в степу»	А Сергій Васильківський
2 «Дівчина в червоному капелюсі»	Б Киріак Костанді
3 «Святочне ворожіння»	В Олександр Мурашко
4 «Запорожці пишуть листа турецькому султанові».	Г Микола Пимоненко
	Д Ілля Репін

	А	Б	В	Г	Д
1	☐	☐	☐	☐	☐
2	☐	☐	☐	☐	☐
3	☐	☐	☐	☐	☐
4	☐	☐	☐	☐	☐

19. Установіть послідовність боротьби Київської Русі з наступом народів Сходу.

- А монголо-татари
- Б печеніги
- В половці
- Г хозари

	А	Б	В	Г
1	☐	☐	☐	☐
2	☐	☐	☐	☐
3	☐	☐	☐	☐
4	☐	☐	☐	☐

20. Установіть послідовність битв.

- А Конотопська битва
- Б Пилявецька битва
- В Полтавська битва
- Г Хотинська битва

	А	Б	В	Г
1	☐	☐	☐	☐
2	☐	☐	☐	☐
3	☐	☐	☐	☐
4	☐	☐	☐	☐

21. Укажіть характерні риси життя трипільської цивілізації.

- 1 використання залізних знарядь праці
- 2 виникнення виплавки міді
- 3 життя родинами, які об'єднувалися в громади
- 4 мешкання в протомістах
- 5 основою господарства було конярство
- 6 постійна зміна місця проживання
- 7 поховання в курганах.

☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------

22. Укажіть події, пов'язані з митрополитом Андреем Шептицьким:

- 1 боротьба з «москвофільством», підтримка народовства
- 2 виникнення товариств «Січ» і «Сокіл»
- 3 заснування Українського національного музею
- 4 об'єднання зусиль українських священників та інтелігенції для національного визволення українців
- 5 організація селянських страйків
- 6 співпраця з Російською православною церквою з метою об'єднання
- 7 створення Християнської національної партії

☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------

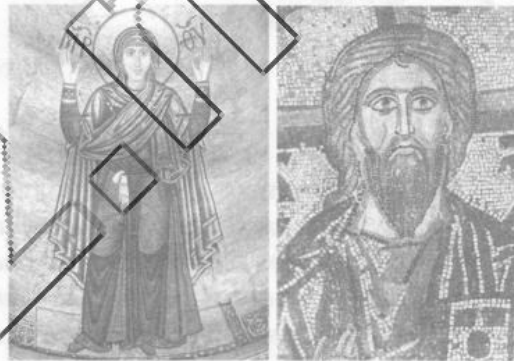

ВАРІАНТ 12

1. Перший народ на українських землях, чиє найменування нам відоме
 А анти   Б кіммерійці   В сармати   Г скіфи
2. Князь, за правління якого Київська держава мала кордони, позначені на карті
 А Володимир Великий
 Б Олег Віщий
 В Святослав Хоробрий
 Г Ярослав Мудрий

3. Храм, мозаїки з якого зображено
 А Василівська церква
 Б Десятинна церква
 В Кирилівська церква
 Г Софійський собор

4. Місто, де збудовано палац кримського хана, зображений на фото
 А Бахчисарай
 Б Кафа
 В Мангун
 Г Судак

5. Назва зображеної на фото оборонної споруди
 А Верхній замок у Луцьку
 Б Кам'янець-Подільська фортеця
 В Острозький замок. Кругла (Нова) вежа
 Г Хотинська фортеця

6. Подія, внаслідок якої у 1620 р. відбулося відновлення найвищої православної ієрархії
- А Берестейський собор, розкол української церкви
  - Б заснування Київського Богоявленського братства
  - В приїзд до Києва Єрусалимського Патріарха Феофана
  - Г Хотинська війна, перемога над Османською імперією
7. Статус міста Чигирин з 1648 р.
- А місто, де розташовувалася резиденція генеральної старшини
  - Б місто, де розташовувалася резиденція митрополита України
  - В полкове місто, де часто збирали генеральні ради
  - Г столиця Української держави і гетьманська резиденція
8. Договір, який узаконив поділ України на Лівобережну і Правобережну між Московією і Річчю Посполитою
- А Андрусівське перемир'я 1667 р.
  - Б «Березневі статті» 1654 р.
  - В Переяславський договір 1659 р.
  - Г Слободищенська угода 1660 р.
9. Назва зображеного на фото храму
- А Іллінська церква в Суботіві
  - Б Покровський собор у Харкові
  - В Троїцький собор Густинського монастиря
  - Г Троїцький собор у Чернігові

10. Прочитайте уривок і вкажіть подію, про яку йдеться в тексті.

«Понад рік тривали допити української старшини в Петербурзі. Проти наказного гетьмана було розпочато судову справу за звинуваченням у державній зраді — таємних зв'язках з гетьманом в еміграції Пилипом Орликом. Однак судовий процес так і не відбувся, бо 18 грудня в Петропавлівському казематі він помер».

- А арешт небажачивана Мазепи Андрія Войнаровського у Гамбурзі та його ув'язнення і смерть
  - Б виступ Давида Апостола з пропозицією укласти договірні статті, що стало підставою для його арешту й ув'язнення, де він і помер
  - В намагання Івана Скоропадського укласти з Московським царством Решетилівські статті, яке закінчилося трагічно для гетьмана
  - Г спроба наказного гетьмана Павла Полуботка відстояти державні права України, що скінчилося його ув'язненням і смертю
11. Прочитайте уривок з постанови Катерини II князеві Вяземському й укажіть рік її появи.
- «Мала-Росія, Лівонія і Фінляндія є провінціями, якими управляють на основі дарованих їм привілеїв; порушити ж їх, раптом відмовившись від них, було б непристойно, але й називати їх чужоземними і поводитися з ними на такій самій основі було б більше ніж помилкою, можна сказати певно — безглуздя. Ці провінції, а також Смоленську, треба найлегшим способом привести до того, щоб вони обрусіли і перестали б дивитися, неначе вовки на лис. Домогтися цього буде дуже легко, якщо розумні люди будуть обрані начальниками цих провінцій. Коли ж у Малоросії не буде гетьмана, то треба намагатися, щоб час і назва гетьманів зникли...»*
- А 1750 р.
  - Б 1764 р.
  - В 1775 р.
  - Г 1783 р.

12. Сутність поняття «промисловий переворот»

- А зародження селянських промислів, зокрема торгово-візницького
- Б мануфактурне виробництво у поміщицьких маєтках стає основним видом господарства
- В перехід від ручної праці до машинного виробництва, від мануфактури — до фабрики
- Г поява цукроваріння, яке заснували колишні кріпаки

13. Сутність території, позначеної на карті пунктиром

- А територія руху опришків під проводом Олекси Довбуша
- Б територія руху селян під проводом Устима Кармалюка
- В територія селянського повстання в Галичині
- Г територія селянського повстання під проводом Лук'яна Кобилиці

14. Митець, якому належить зображений автопортрет

- А Карл Брюллов
- Б Олексій Венеціанов
- В Іван Сошенко
- Г Тарас Шевченко

15. Сутність поняття «громади»

- А господарські організації, метою яких був спільний обробіток землі та збут сільськогосподарської продукції
- Б культурно-освітні організації, метою яких було поширення національної ідеї шляхом видання книг, газет, проведення театральних вистав, вечорів тощо
- В політичні організації, які ставили за мету відродження української державності
- Г професійкові організації, які ставили за мету захист інтересів українських робітників

16. Прочитайте уривок з документа й укажіть назву організації, про яку йдеться в наведеному тексті.

«... Був прийнятий третій статут... Він якісно відрізнявся від двох попередніх: скасований вступний внесок, запроваджено диференційовану сплату членських внесків, суттєво зменшився їх розмір для селян, ремісників і робітників, а збільшився для інтелігенції. Кожен член... одержував на рік чотири книжки, виданих за рахунок членських внесків. Організація на початку була одноступеневою. Статут не передбачав мати окремі читальні (первинні осередки) та філії. Їх потребу підказало життя...»

- А Літературне товариство ім. Т. Шевченка
- Б Руське педагогічне товариство
- В Товариство «Просвіта»
- Г Товариство «Руська бесіда»

17. Установіть відповідність.

1 вотчинне землеволодіння	А глава держави у слов'янських народів
2 племінний союз	Б об'єднання племен у додержавний період
3 роздробленість	В право власника передавати у спадщину
4 шлюбна дипломатія	Г розпад великих держав на дрібніші
	Д укладення міждинастичних шлюбів

	А	Б	В	Г	Д
1	☐	☐	☐	☐	☐
2	☐	☐	☐	☐	☐
3	☐	☐	☐	☐	☐
4	☐	☐	☐	☐	☐

18. Установіть відповідність.

- А Брацлавське воєводство
 Б Волинське воєводство
 В Київське воєводство
 Г Подільське воєводство
 Д Руське воєводство

	А	Б	В	Г	Д
1	☐	☐	☐	☐	☐
2	☐	☐	☐	☐	☐
3	☐	☐	☐	☐	☐
4	☐	☐	☐	☐	☐

19. Установіть послідовність правління галицько-волинських князів.

- А Данило Галицький
 Б Роман Мстиславович
 В Юрій Тройденевич (Болеслав)
 Г Юрій І Львович

	А	Б	В	Г
1	☐	☐	☐	☐
2	☐	☐	☐	☐
3	☐	☐	☐	☐
4	☐	☐	☐	☐

20. Установіть послідовність укладення статей українських гетьманів з московськими царями.

- А «Глухівські статті»
 Б «Конотопські статті»
 В «Московські статті»
 Г «Переяславські статті»

	А	Б	В	Г
1	☐	☐	☐	☐
2	☐	☐	☐	☐
3	☐	☐	☐	☐
4	☐	☐	☐	☐

21. Укажіть причини успіхів Великого князівства Литовського в його експансії на землі Русі.

- Литва дотримувалася принципу: «Старовини не порушувати, а новизни не вводити»
- Литва не проводила культурно-національної та релігійної експансії, переймала руські звичаї
- Литва мала не лише добре навчене величезне військо, а й найкраще на той час озброєне
- Литва отримувала значну підтримку своєї політики з боку Польщі
- Литва отримувала серйозну підмогу з Московського князівства
- Литва перемогла монголо-татар і сприяла звільненню земель Русі від їх влади
- Литва уклала союзницькі договори з руськими князями

22. Укажіть умови розвитку культури.

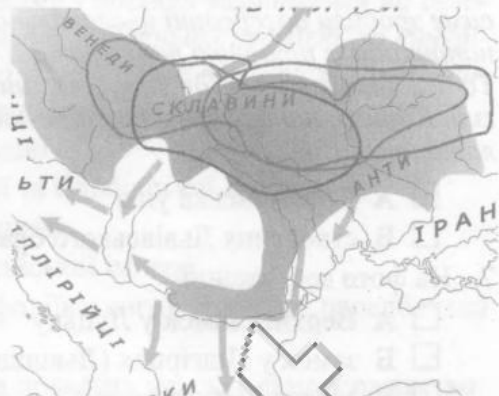
- буржуазні реформи гальмували культурний розвиток
- зміцнення матеріально-технічної бази
- меценати обмежували культурну діяльність
- народницька ідеологія спрямувала увагу інтелігенції на селянство
- національний рух об'єднував культуру в обох імперіях
- проблеми етнографії, мови, фольклору не вивчалися
- промисловий переворот послабив базу для розвитку культури

ВАРІАНТ 13

1. Народ, напрями розселення якого під час Великого переселення народів позначено на картосхемі

- А готи
- Б гуни
- В слов'яни
- Г угорці

2. Прочитайте уривок і вкажіть назву цитованого документа.

«Якщо вб'ють огнищанина за образу, то вбивці мусять сплатити 80 гривень, а людям не потрібно; і за збирача княжих податків — 80 гривень. А за княжого тишуна — 80 гривень. А за сільського старосту княжого і хлібороба — 12 гривень. А за рядовичів княжих — 5 гривень. А за смерда і холопа — 5 гривень».

- А Київський літопис
- Б Літопис Аскольда
- В «Руська правда»
- Г «Устав земляний»

3. Прочитайте уривок зі «Слова о полку Ігоревім» і вкажіть ім'я та прізвище князя, про якого йдеться.

«Високо сидиш ти на своїм золотокованім престолі, підтерши гори угорські своїми залізними полками, заступивши королю дорогу, зачинивши ворота на Дунаї».

- А Василько Тербовельський
- Б Володимир Мономах
- В Мстислав Великий
- Г Ярослав Осмомисл

4. На фото зображена

- А Кам'янець-Подільська фортеця
- Б Мукачівська фортеця
- В фортеця в Судакі
- Г Хотинська фортеця

5. Назва книги друкаря І. Федорова, гравюру з якої — «Євангеліст Лука» — наведено

- А «Апостол»
- Б «Буквар»
- В Острозька Біблія
- Г «Хронологія»

6. Прочитайте свідчення папського церемоніймейстера й укажіть подію, про підготовку до якої йдеться в наведеній цитаті.

«...Два єпископи прийшли в грецькому одязі, що його носять у їхніх країнах, уклакнувши в просторі поміж лавами, вони, за їхнім звичаєм, поцілували землю, а згодом те саме зробили посередині цього вільного простору, а третій раз перед стопами папи, і їх, наприкінці, з пошаною поцілували; а перший з них, що називався Іпатій, дав папі листи... Тоді... вчинили ісповідь віри, і перший — який знав латину — відчитав її латиною, а другий, Кирило, що не знав латини, вчинив її по-грецьки чи по-руськи, а згодом прочитав її латиною».

- А Берестейська унія   Б Люблінська унія
 В створення Львівського братства   Г створення Пересопницького Євангелія

7. На фото зображений

- А Верхній замок у Луцьку
 Б замок у Підгірцях (Львівщина)
 В Меджибізький замок
 Г Острозький замок

8. Прочитайте уривок з листа Богдана Хмельницького польському королеві й укажіть сутність обставин, про які йдеться в тексті.

«Пани, державці та старости на втіху собі нестерпно кривдять нас і тяжко ображають, позбавляючи не тільки вбогого майна, а й свободи, посягаючи на наші хутори, луки, сіножаті, ниви, зорані поля, ставки, млини, божоляні десятини, хоч усе це й належить до володінь Вашої королівської милості. І що тільки комусь із них у нас, козаків, сподобається, силою відбирають, а нас самих, безневинних, обдирають, б'ють, мордують, до в'язниць кидають, на смерть за наші малтності вбивають, так що багато кого з нашого товариства поранено й звівечено...»

- А значення Національно-визвольної війни
 Б наслідки Національно-визвольної війни
 В привід до Національно-визвольної війни
 Г причини Національно-визвольної війни

9. Сутність і наслідки «Вічного миру»

- А договір між Гетьманщиною і Річчю Посполитою, який давав Україні статус Великого князівства Руського
 Б договір між Московським царством і Річчю Посполитою, що остаточно затверджував насильницький поділ України між кількома державами
 В договір між Османською імперією та Московським царством, який розділяв Україну до Дніпрові
 Г договір між Річчю Посполитою й Османською імперією про розмежування сфер впливу в Україні та взаємодопомогу

10. Становище українського суспільства на початку Північної війни

- А влада, остерігаючись суспільного вибуху, зменшила утиски козаків, селян і міщан
 Б становище не змінилося, оскільки воєнні дії відбувалися далеко від України і козаки у воєнних діях проти шведів не брали участі
 В українських козаків гнали на війну та будівництво укріплень, зростали податки і повинності українських селян і міщан
 Г українських селян і міщан війна не зачепила, а козацтво страждало від важких походів і воєнних дій проти сильної шведської армії

11. Прочитайте уривок з указу Катерини II та вкажіть подію, про яку йдеться в документі.

«Для повного і правильного отримання казенних прибутків у намісництвах Київському, Чернігівському та Новгород-Сіверському, щоб запобігти всяким утечам і обтяженню поміщиків та інших сільських жителів, кожному з поселян залишитися на своєму місці і при своєму званні, де він записаний нинішньою останньою ревізією, за винятком тих, які відлучилися до оголошення цього нашого указу. У разі втеч після оголошення цього указу діяти за загальними державними постановами».

- А ліквідація гетьманства в Лівобережній Україні
- Б остаточне закріпачення селян Лівобережної та Слобідської України
- В придушення селянського повстання Коліївщина
- Г приєднання Правобережної України до Російської імперії.

12. Шлях, яким члени Кирило-Методіївського (Мефодіївського) братства передбачали реалізувати свою програмну мету

- А змовницька діяльність невеликої групи, яка повалить царське самодержавство
- Б організація населення на всенародне збройне повстання
- В провокування війни з Росією західноєвропейських держав
- Г тривала та наполеглива просвітницька діяльність і утвердження християнської етики

13. Прочитайте уривок і вкажіть рік, коли відбулася описана подія, а також назву твору.

«Батьком» нової української літератури вважається Іван Котляревський, який сміливо ввів у літературу народну мову й створив на її основі неперевернені на той час за художніми якостями твори. Першим з них стала поема ... Рік її часткового надрукування став роком народження нової української літератури».

- А 1798 р., «Енеїда»
- Б 1799 р., «Іліада»
- В 1801 р., «Кобзар»
- Г 1805 р., «Одіссея»

14. Визначний діяч Південно-Західного відділу Російського географічного товариства, фольклорист, автор вірша «Ще не вмерла Україна»

- А Володимир Антонович
- Б Борис Грінченко
- В Михайло Драгоманов
- Г Павло Чубинський

15. Укажіть сутність явища, про яке йдеться в поданій вирівці з газети.

- А кооперація
- Б народне віче
- В «нова ера»
- Г трудова міграція

Товариство взаїмного кредита „Дністер“

у Львові ул. Руська ч. 20, Телефон ч. 788
засноване при Товаристві взаїмної безпеки „Дністер“ в р. 1895 на підставі закону о стоварищенях з р. 1873. Відічальність членів обмежена до подійної висоти уділу. Ціллю Товариства є уділюване кредита своїм членам різними забезпеченнями в „Дністрі“ від більше літ. Відсотки від вкладок 4 від ста без потрученя рентного податку.

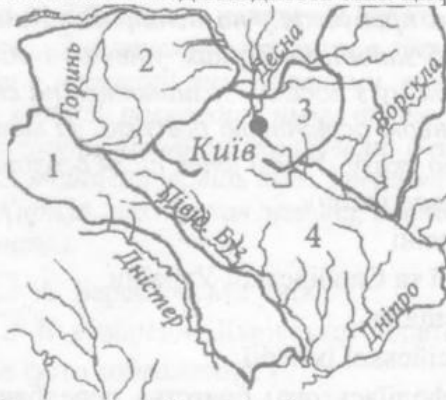
Вкладки приймає і виплачує Каса Дирекції. Ковто поштової Шадниці ч. 35.527. Жирова конте в банку австро-угор.

16. Історичний діяч, якому 1888 р. в Києві встановлено зображений на фото пам'ятник (скульптор М. Микешин)

- А Петро Дорошенко
- Б Іван Мазепа
- В Кирило Розумовський
- Г Богдан Хмельницький

17. Установіть відповідність між цифрами на карті та слов'янськими союзами племен.

- А древляни
- Б поляни
- В сіверяни
- Г тиверці
- Д уличі

	А	Б	В	Г	Д
1	☐	☐	☐	☐	☐
2	☐	☐	☐	☐	☐
3	☐	☐	☐	☐	☐
4	☐	☐	☐	☐	☐

18. Установіть відповідність.

- 1 магдебурзьке право
- 2 магістрат
- 3 цех
- 4 шляхта

- А керівний орган міста, об'єднував раду і лаву
- Б основний вид торгівлі, що проводився кілька разів на рік
- В право міст на самоуправління
- Г привілейований феодальний стан
- Д союз вільних міських ремісників близьких професій

	А	Б	В	Г	Д
1	☐	☐	☐	☐	☐
2	☐	☐	☐	☐	☐
3	☐	☐	☐	☐	☐
4	☐	☐	☐	☐	☐

19. Установіть послідовність правління гетьманів.

- А Іван Брюховецький
- Б Іван Виговський
- В Богдан Хмельницький
- Г Юрій Хмельницький

	А	Б	В	Г
1	☐	☐	☐	☐
2	☐	☐	☐	☐
3	☐	☐	☐	☐
4	☐	☐	☐	☐

20. Установіть послідовність виникнення університетів.

- А Київський університет
- Б Львівський університет
- В Харківський університет
- Г Чернівецький університет

	А	Б	В	Г
1	☐	☐	☐	☐
2	☐	☐	☐	☐
3	☐	☐	☐	☐
4	☐	☐	☐	☐

21. Укажіть риси політичного становища Запорізької Січі в 2-й пол. XVI ст.

- 1 козацький уряд (Кіш) признався кошовим отаманом
- 2 кошовий отаман відкривав Січову раду, головував на раді військової старшини та здійснював дипломатичні зносини з іноземними державами
- 3 кошовому отаманові належала найвища військово-адміністративна та судова влада
- 4 на Січі існувало 38 куренів — військових і господарських одиниць Січі, до яких приписувався кожен козак
- 5 символами влади кошового отамана були короґва і військова печатка
- 6 Січ була монархічною козацькою державою
- 7 уся повнота влади належала кошовому отаманові (гетьману) та козацькій старшині.

☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------

22. Укажіть ідеї, які містив маніфест Головної руської ради (1848 р.).

- 1 адміністративний поділ Галичини й об'єднання всіх українських земель Австрійської імперії в окрему провінцію
- 2 зрівняння в правах греко-католицького та римо-католицького духовенства
- 3 перехід земель, заселених українцями, до складу Російської імперії
- 4 підтримка вимоги забезпечення усім народам Австрійської імперії їхніх національних прав
- 5 підтримка ідеї усунення від влади в Австрійській імперії династії Габсбургів і перетворення цієї держави на республіку
- 6 русини-галичани є частиною 15-мільйонного українського народу
- 7 створення у складі Австрійської імперії автономної Української республіки

☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------

ВАРІАНТ 14

1. Прочитайте уривок з праці візантійського історика й укажіть період, до якого належать події.

«Тепер слов'яни бушують повсюдно... Вони спустошили та спалили міста й фортеці, узяли полонених і стали панами на землі. Вони осіли на ній панами, як на своїй, без страху... І нині вони живуть тут і перебувають у країні ромеїв... Зіслов'янилась вся наша земля і стала варварською».

- А III–IV ст.   Б IV–V ст.   В V–VII ст.   Г VIII–IX ст.

2. Назва зображеного на фото храму

- А Василівська церква
 Б Десятинна церква
 В Кирилівська церква
 Г Софійський собор

3. Укажіть твір, з якого взято наведену цитату.

«Перестали князі невірних воювати, стали один одному казати: се моє, а се теж моє, брате! Стали вони діла дрібні вважати за великі, на себе самих підіймати чвари».

- А «Повість минулих літ»   Б «Повчання» Володимира Мономаха
 В «Слово о полку Ігоревім»   Г «Слово про закон і благодать»

4. Яку подію літописець описує такими словами:

«О, лихіша від лиха честе татарська! Данило Романович, що був князем великим, володів із братом своїм Руською землею, Києвом, і Володимиром, і Галичем, і іншими краями, нині сидить на колінах і холопом себе називає. А вони данини хочуть, і погрози ідуть, і він життя не надіється! О, лиха ти, честе татарська!»?

- А битву на Калці   Б взяття монголо-татарами Києва
 В коронацію в Дорогичині   Г поїздки князя Данила в Орду

5. Перша відома книга Святого Письма тогочасною книжною українською мовою, видана в 1556–1561 рр., мініатюри з якої подано нижче

- А Волинське Євангеліє
 Б Крехівський «Апостол»
 В Острозька Біблія
 Г Пересбаницьке Євангеліє

6. Причина укладення Білоцерківського договору

- А перехід кримських татар на бік Речі Посполитої
 Б поразка польських військ у битві під Батогом
 В поразка українських військ у битві під Берестечком
 Г смерть польського короля Владислава IV

7. Причини втрати гетьманської булави Іваном Брюховецьким

- А дозвіл московитам втручатися у внутрішні справи України, зокрема надання московським воєводам адміністративної влади та можливість захоплювати українські землі
- Б заборона на задоволення зростаючих апетитів козацької старшини щодо маєтностей і привілеїв
- В ігнорування волі московського царя, обмеження московських воєвод в Україні суто військовими функціями
- Г поразки в походах на Правобережжя, неспроможність об'єднати Україну під своєю владою

8. Укажіть особливість становища Запорозької Січі в роки Руїни (60–70-ті рр. XVII ст.).

- А виступала самостійною військово-політичною силою
- Б входила до складу Правобережної Гетьманщини
- В перебувала під протекторатом турецького султана
- Г становила окрему адміністративну одиницю Слобідської України

9. Хто з гетьманів був ктиторм Преображенської церкви у своєму рідному селі Великих Сорочинцях, зображеної нижче?

- А Данило Апостол
- Б Пилип Орлик
- В Павло Полуботок
- Г Іван Скоропадський

10. Прочитайте уривок з маніфесту Катерини II та вкажіть, про кого в ньому йдеться.

«Ми цьому начальникові наказали на спокійнішим чином виконати доручену йому справу, уникаючи, наскільки це можливо, кровопролиття... Їх злочини, які примусили нас взяти таких суворих заходів є такими... вони почали роки з десять тому назад та й зовсім недавно надто далеко заходили зі своїм зухвальством, привласнивши... не тільки всі ті землі, які ми придбали в останню війну в Оттоманській Порти, але й навіть ті, що були заселені в Новоросійській губернії, мотивуючи ніби їм ті й інші здавна належали...»

- А запорізькі козаки
- Б козаки Лівобережної України
- В кримські татари
- Г німецькі колоністи

11. Укажіть назву війни, події якої позначено на карті.

- А російсько-німецька війна
- Б російсько-польська війна
- В російсько-турецька війна
- Г російсько-французька війна

12. Прочитайте уривок зі статті Івана Франка й укажіть історичного діяча, про якого йдеться:

«Поет, оповідач, кореспондент і провідник, як людина наскрізь симпатична, щира й проста, пройнята належною любов'ю до рідного народу і непохитна певна своєї роботи, як у мистецтві, так і в житті».

- А Лук'ян Кобилиця Б Йосип Лозинський
 В Михайло Лучкай Г Маркіян Шашкевич

13. Український філолог, фольклорист, ботанік, історик, перший ректор Київського університету

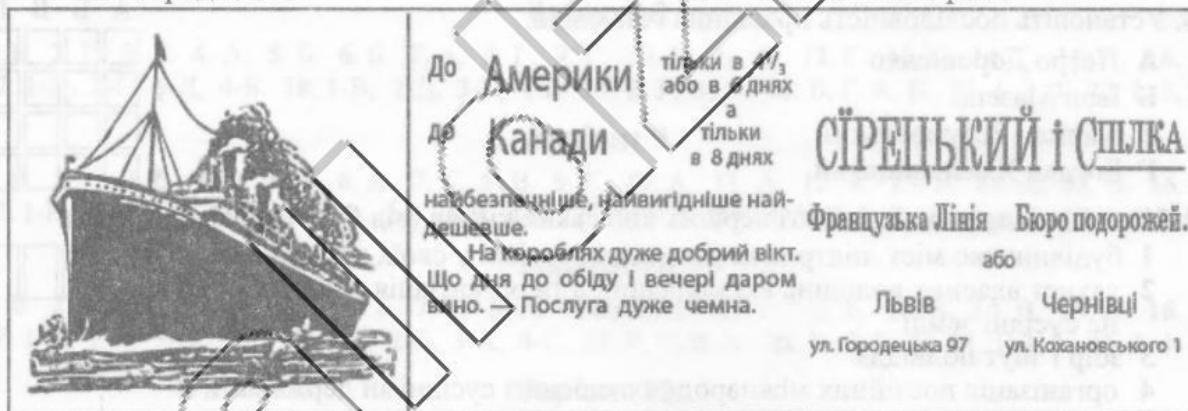
- А Микола Костомаров Б Михайло Максимович
 В Микола Маркевич Г Михайло Остроградський

14. Сфера діяльності земств на Південній Україні та Лівобережжі (з 1911 р. і на Правобережжі)

- А збір податків, організація економічного життя селянства, забезпечення освіти та охорони здоров'я населення
 Б збір податків, організація економічного життя селянства, здійснення цензури та статистичного аналізу
 В збір статистичних даних, організація економічного життя селянства, початкової освіти, медичного обслуговування, утримання пошти, упорядкування доріг
 Г збір статистичних даних, організація економічного життя селянства, початкової та середньої освіти, медичного обслуговування, нагляд за судами та фінансовим станом

15. Укажіть явище, про яке йдеться в поданому нижче рекламному оголошенні.

- А кооперація Б міграція
 В народне віче Г селянський страйк

До Америки тільки в 11/3 або в 8 днях
До Канади тільки в 8 днях

найбезпечніше, найвигідніше найдешевше.
На кораблях дуже добрий вікт.
Що дня до обіду і вечері даром вино. — Послуга дуже чемна.

СІРЕЦЬКИЙ і СПІЛКА
Французька Лінія Бюро подорожей.
Львів Чернівці
ул. Городецька 97 ул. Кохановського 1

16. Автор картини «Святоїне ворожіння», репродукцію якої наведено

- А Сергій Васильківський
 Б Микола Пимоненко
 В Ілля Рєпін
 Г Іван Труш

17. Установіть відповідність між назвами міст і спорудженими в них архітектурними шедеврами.

1 Батурин	А Андріївська церква
2 Київ	Б палац Кирила Розумовського
3 Львів	В собор Святого Юра
4 Почаїв	Г Троїцька соборна церква
	Д Успенська соборна церква лаври

	А	Б	В	Г	Д
1	☐	☐	☐	☐	☐
2	☐	☐	☐	☐	☐
3	☐	☐	☐	☐	☐
4	☐	☐	☐	☐	☐

18. Установіть відповідність.

1 Мендель Бейліс	А антисемітська справа
2 Микола Міхновський	Б видання щоденної газети «Рада»
3 Євген Чикаленко	В діяльність парламентської громади
4 Ілля Шраг	Г повстання на броненосці «Потьомкін»
	Д «Самостійна Україна»

	А	Б	В	Г	Д
1	☐	☐	☐	☐	☐
2	☐	☐	☐	☐	☐
3	☐	☐	☐	☐	☐
4	☐	☐	☐	☐	☐

19. Установіть послідовність подій.

А Велика грецька колонізація
Б Велике переселення народів
В Велике розселення слов'ян
Г розселення племен трипільської культури на території України

	А	Б	В	Г
1	☐	☐	☐	☐
2	☐	☐	☐	☐
3	☐	☐	☐	☐
4	☐	☐	☐	☐

20. Установіть послідовність правління гетьманів.

А Петро Дорошенко
Б Іван Мазепа
В Кирило Розумовський
Г Богдан Хмельницький

	А	Б	В	Г
1	☐	☐	☐	☐
2	☐	☐	☐	☐
3	☐	☐	☐	☐
4	☐	☐	☐	☐

21. Укажіть напрями діяльності перших київських князів (від Олега до Святослава).

1 будівництво міст, підтримка ремесел і торгівлі у своїх володіннях	☐
2 захист власних володінь від нападників та організація воєнних походів на сусідні землі	☐
3 збір і збут полюддя	☐
4 організація постійних міжнародних зносин з сусідніми державами й активних дипломатичних контактів з іншими народами	☐
5 приєднання до своїх володінь нових земель і нових народів та обкладання їх даниною	☐
6 релігійна реформа, поступове запровадження християнства	☐
7 розробка державного законодавства, кодифікація звичаєвого права.	☐

22. Укажіть обмеження, які існували для козаків на 1648 р.

1 заборонялося обирати гетьмана і старшину	☐
2 заборонялись походи проти Османської імперії та Криму	☐
3 запорізькі козаки ставали емігрантами	☐
4 Запорізька Січ ліквідувалася	☐
5 на Запоріжжі постійно перебували польські загони	☐
6 реєстрові козаки перетворювалися на кріпаків	☐
7 Січ перетворювалася на місце торгівлі	☐